

Voortgangsrapport 2015

ATD Vierde Wereld Vlaanderen vzw

Victor Jacobsaan 12, 1040 Brussel

www.atd-vierdewereld.be

contact@atd-vierdewereld.be

Dit voortgangsrapport werd goedgekeurd op de Algemene Vergadering van ATD Vierde Wereld Vlaanderen op woensdag 20 april 2016.

Beeld uit de optocht door Brugge op 17/10/2015 (Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede)

Inhoud

1. Onze strategische doelstellingen	5
1.1. Op zoek gaan naar en bereiken van personen en gezinnen in grote armoede (SD 1).....	5
1.2. Burgers op het hele grondgebied aanspreken en oproepen tot inzet voor een wereld zonder sociale uitsluiting (SD 2)	14
1.3. Organiseren en ondersteunen van actief burgerschap door de uitbouw van een beweging van actieve leden en solidaire sympathisanten (SD 3).....	25
1.4. Opzetten van een maatschappelijke dialoog rond armoede en sociale uitsluiting (SD4)	36
1.5. Doorgeven van en deelnemen aan een brede nationale en internationale stroming van inzet en verzet tegen extreme armoede (SD 5).....	45
1.6. Overzicht werkingscriteria bovenlokale vereniging waar armen het woord nemen	52
2. Financieel verslag 2015	56
3. Stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van het beleidsplan	70
4. Jaarplan en begroting 2016	75

1. Onze strategische doelstellingen

1.1. Op zoek gaan naar en bereiken van personen en gezinnen in grote armoede (SD 1)

1.1.1. Zoeken en ontmoeten

OD (operationale doelstelling): In elke lokale groep en partnergroep van ATD Vierde Wereld Vlaanderen zijn medestanders of militanten als vrijwilliger of professioneel geëngageerd met personen in armoede. Ze voorzien hiervoor wekelijks tijd.

ATD Vierde Wereld Vlaanderen heeft vier lokale groepen waarin medestanders¹ en militanten² als vrijwilliger rechtstreeks geëngageerd zijn met personen in armoede: **Willebroek**, **Oostende**, **Ronse** en **Brussel**. In **Hasselt** is een medestandersgroep rechtstreeks geëngageerd met mensen in armoede. Ook de medestandersgroep in **Brugge** komt via haar werking in contact met personen in armoede. In **Turnhout** hebben we geen groep, maar wel een permanent werkster³ op rust die geëngageerd is met mensen in armoede.

Willebroek

Celvergaderingen: De groep komt om de twee weken samen met mensen met armoede-ervaring. Elke bijeenkomst begint met een nieuwsronde. Tijdens deze bijeenkomsten wordt ook de Volksuniversiteit (zie p. 41) voorbereid. Aan deze samenkomsten namen in 2015 gemiddeld 12 mensen deel, van wie 9 in armoede.

Huisbezoeken: De medestanders van Willebroek, die aanwezig zijn op de celvergaderingen, gaan soms op huisbezoek bij militanten. Een stafmedewerker neemt wekelijks de tijd om mensen te bezoeken die niet naar de celvergaderingen kunnen

¹ Medestanders: bruggenbouwers die in hun eigen omgeving de stem van de Vierde Wereld laten horen. Medestanders zijn mensen zonder armoede-ervaring.

² Militanten: ervaringsdeskundigen, mensen die armoede en uitsluiting kennen. Zij verzetten zich tegen extreme armoede, komen op voor zichzelf en voor degenen die het nog moeilijker hebben.

³ Permanent werker of volontair: Zij engageren zich voor langere tijd, dag in dag uit en wereldwijd in de strijd tegen armoede.

komen. Speciale aandacht gaat hierbij naar mensen/gezinnen die de stap nog niet zetten naar de groepswerking.

Vormingen: De groep organiseert vormingen voor de militanten. Op 24 maart 2015 kwam de projectmedewerker die instaat voor de opstart van het wijkgezondheidscentrum in Willebroek uitleg geven over dit project. De groep Willebroek is trouwens sterk betrokken bij dit project en volgt de vergaderingen hieromtrent nauwkeurig op. Op 22 september kwamen vier medewerkers van Basiseducatie (Open School) uitleg geven over hun werking. De medestanders bezoeken ook geïnteresseerden die uitleg willen krijgen over de werking van ATD Vierde Wereld Vlaanderen en de lokale groep.

Leentuinen: De leentuinen (zie 1.3.2. medeverantwoordelijkheid stimuleren p. 33) worden verder gezet. Er werd beslist om een feitelijke vereniging op te richten: "De Pleegtuinvrienden". Deze feitelijke vereniging werd losgekoppeld van de ATD cel Willebroek omdat dit voor de cel teveel werk opleverde. De leentuinen vallen nu rechtstreeks onder ATD Vlaanderen.

Tapori: In Willebroek komt drie keer per jaar een Taporigroep samen, onder leiding van een medestandster. Tapori is de kinderwerking van ATD. Tijdens Taporibijeenkomsten lezen de kinderen samen teksten van de internationale Taporigroep waarbij ze dan stilstaan en meer uitleg krijgen. Daarnaast is er ruimte voor sport, spel en knutselen. Er wordt samen gegeten. Er nemen gemiddeld 23 kinderen deel.

Ook de moeders van de Taporikinderen komen samen en dit om de Volksuniversiteit voor te bereiden. Aan deze bijeenkomsten nemen gemiddeld 6 moeders deel.

Uitstappen: Zie 1.1.2. p. 10.

Oostende

Celvergaderingen: In Oostende komen mensen met en zonder armoede-ervaring ongeveer één keer per maand samen. Tijdens deze celvergaderingen wordt voornamelijk de Volksuniversiteit voorbereid. Daarnaast is er natuurlijk ook tijd voor het uitwisselen van nieuws. Aan deze celvergaderingen namen gemiddeld 16 personen deel, van wie 12 in armoede.

Vormingen: De groep organiseert interne vormingen voor de militanten. Op 24 november kwam een gastspreker van “Budget in zicht” vorming geven aan de militanten over schuldhulpverlening.

Uitstappen: Zie 1.1.2. Tijdens de celbijeenkomsten wordt er telkens informatie gedeeld over interessante uitstappen met de UiT-Pas.

Ronse

Celvergaderingen: Tijdens de celvergaderingen wordt de Volksuniversiteit voorbereid en is er tijd voor de uitwisseling van nieuws. In 2015 gingen er 8 celvergaderingen door. Hier namen gemiddeld 10 personen aan deel, van wie 8 in armoede. De keuze werd gemaakt om 1 celvergadering in Poverello te laten doorgaan om zo een aantal nieuwe mensen te bereiken.

Huisbezoeken: Daarnaast gebeuren er huisbezoeken. Indien nodig, worden gezinnen begeleid (bij de advocaat en jeugdrechtbank, OCMW,...). Hier gaat speciale aandacht naar mensen/gezinnen die de stap nog niet zetten naar de groepswerking. Zie 1.1.2. presentieproject Ronse.

Uitstappen: Zie 1.1.2.

Brussel

Celvergaderingen: In Brussel komen gemiddeld 4 mensen samen ter voorbereiding van de Volksuniversiteit, van wie 3 in armoede.

Huisbezoeken: Een stafmedewerker gaat regelmatig op huisbezoek bij een militant die moeilijk te been is. Samen met een andere militant gaat deze stafmedewerker in Brussel actief op zoek naar mensen die ATD nog niet bereikt. Ze gaan hierbij naar verschillende ontmoetingsplekken om ATD Vierde Wereld voor te stellen en nieuwe mensen te leren kennen, zoals Snijboontje (Inloophuis met o.m. sociaal restaurant, sociale dienst,...), CAW Brussel-Albatros (onthaalhuis voor thuislozen) en De Schutting, Zita (Kind en Preventie) en VZW Wijkpartenariaat – De Schakel (VWAHWN).

Brugge

Vergaderingen: In Brugge komt een medestandersgroep ongeveer 1 keer per maand samen. De voorzitter van de medestandersgroep is tevens de voorzitter van Brugge Dialoogstad.⁴ Aan deze werking nemen ook mensen in armoede deel. Op 27 januari werd er door Brugge Dialoogstad een ontmoeting georganiseerd tussen mensen met armoede-ervaring (8 personen) en mensen van het bisdom. Deze ontmoeting werd op voorhand voorbereid met 5 personen in armoede. Op 2 april vond een ontmoeting plaats tussen mensen met armoede-ervaring (7 personen) en Dirk de Fauw, schepen van welzijn, diversiteit en noord-zuidbeleid en tevens OCMW-voorzitter. Iedereen kon zijn vragen stellen.

Vormingen: De groep organiseert informatie- en vormingsactiviteiten. Op 21 mei werd een leesavond georganiseerd rond het boek "Strootjes in het Zand" van Niek Tweehuijsen (zie p. 19). Hieraan namen 30 personen deel, van wie 5 in armoede. Daarnaast organiseerde de groep op 8 oktober een

filmvertoning van "Joseph, de rebel" (zie p. 20): 8 mensen namen deel, van wie 2 in armoede. Aan de dialoogtafels op 2 december rond wonen, namen in totaal 130 mensen deel, van wie 40 mensen in armoede.

Hasselt

In Hasselt komt een medestandersgroep ongeveer 1 keer per maand samen. De groep is betrokken bij de "Papiermolen". In dit initiatief worden mensen geholpen met het behandelen van administratieve en juridische aangelegenheden, zoals het invullen en terugsturen van officiële documenten en formulieren, het bekomen van de nodige

⁴ De werkgroep Brugge Dialoogstad is een samenwerkingsverband tussen verschillende lokale verenigingen en diensten die werken rond armoede, het OCMW Brugge en de stad Brugge. De werkgroep is actief rond armoedebestrijding in Brugge en probeert een brug te vormen tussen het lokaal beleid en mensen in armoede (<https://www.brugge.be/brugge-dialoogstad>; geraadpleegd op 20/01/2015)

inlichtingen en het opstellen van brieven. De papiermolen bereikt 30 mensen, van wie de helft allochtoon. De vragen gaan voornamelijk rond asiel hereniging, geen adres hebben en schuldbemiddeling. Deze juridische permanentie ging tot de zomer door in Café Anoniem. Dit is een ontmoetingsplaats voor mensen in armoede en daklozen. Café Anoniem sloot naar aanleiding van enkele geweldsituaties zijn deuren tijdens de zomermaanden. De Papiermolen ging daarna gedurende twee maanden door in Klavertje Vier, een ontmoetingsruimte en sociaal restaurant. De Papiermolen stelde vast dat slechts één persoon op deze permanentie opdaagde en verkoos daarom geen juridische permanentie meer te verzekeren. Wel ondersteunde de Papiermolen verder mensen die in de eerdere permanentiemomenten met vragen gekomen waren. Ondertussen contacteerden enkele vrijwilligers verbonden aan Café Anoniem het Hasseltse OCMW, dat Café Anoniem in 2016 wil uitbaten, met de vraag of de Papiermolen daar zijn juridische permanentie opnieuw mag houden.

Turnhout

Een permanent werker op rust woont in Turnhout. Zij gaat wekelijks naar 't Antwoord (VWAHWN), waar ze deelneemt aan de maaltijd en afwast. Op die manier komt ze in contact met mensen die getekend zijn door armoede. Met enkelen houdt ze ook buiten 't Antwoord contact. In samenwerking met 't Antwoord gaat "Mensen met een hart" door. Deelnemers aan deze groep komen maandelijks samen om diepgaand op een bepaald onderwerp in te gaan.⁵ De specifieke inbreng van de permanent werkster is ervoor zorgen dat heel arme gezinnen aan dit dialoogmoment deelnemen en hun ervaring en kennis kunnen inbrengen. Daarnaast bezoekt ze als "Pastoraal vrijwilligster van de katholieke aalmoezeniersdienst" enkele gevangenen in de gevangenis van Turnhout. Ze zingt mee in het solidariteitskoor "In Laetitia" dat iedere zaterdagmorgen de religieuze viering begeleidt. Dit koor bestaat uit gevangenen en niet-gevangenen.

⁵ Enkele voorbeelden van deze onderwerpen: "Geef nooit op", "Stil worden in je hoofd", "Familie", "Trouw", "Het positieve zien in het negatieve", "Waardigheid".

1.1.2. Gezinsproject

OD: ATD ondersteunt persoonlijke contacten en laagdrempelige ontmoetingen als gezinsfeesten en uitstappen, zowel inhoudelijk als praktisch.

Lokaal

Willebroek: De groep gaat samen op uitstap. Deelnemers van de groep wonen soms filmvoorstellingen bij, vb The Drop. Leden van de groep nemen ook deel aan het Vertelsalon, georganiseerd door CBE-Open School.

Daarnaast participeerden 6 militanten en 1 medestander van de groep aan een zangproject. Dit zangproject was het resultaat van een samenwerking tussen Open School, de cultuurdienst van de gemeente Willebroek en ATD Vierde Wereld. Het project liep in het voorjaar van 2015 en eindigde op 31 mei met de voorstelling "Ik ben iemand die hier is". Tijdens dit project leerden Willebroekenaars samen zingen onder begeleiding van 3 muzikale lesgevers van Open School.

Op 22 augustus ging de groep op bezoek bij de groep van Ronse. Op het programma stonden onder meer een bezoek aan de crypte en het textielmuseum. Voor de kinderen was een apart programma voorzien.

Op 28 december werd een kerstfeest georganiseerd. De groep van Brussel was hier bij aanwezig. De groep van Ronse was hiervoor uitgenodigd, maar moest zich verontschuldigen.

Oostende: De groep organiseert elk jaar samen met CAW & JZ-Middenkust, BMLIK-O, KAAP-CM en inloophuis Kwiedam een nieuwjaarsreceptie. Op deze receptie waren in totaal 100 personen aanwezig, van wie 50 in armoede. Ook enkele militanten uit de regio Antwerpen waren aanwezig.

Daarnaast organiseerde de groep op 3 mei het jaarlijkse gezinsfeest

"Komterbie". De organisatie gebeurde samen met BMLIK-Oostende, CAW Noord-West-Vlaanderen, Kaap-CM Oostende, Samen Divers en het inloophuis Kwiedam. Tijdens dit gezinsfeest was er een barbecue en animatie voor groot en klein. Er namen 250

personen aan deel, van wie de meerderheid in armoede. Ook gezinnen uit ATD Ronse, Brussel en enkele militanten uit Antwerpen namen deel. Op 31 juli trok de groep naar de theatervoorstelling "Ten Huwelijk" van Theater aan Zee. 12 militanten gingen mee. Tijdens de celvergadering van 9 september was er een nabespreking van de voorstelling. Op 29 september ging de groep naar de voorstelling "Leven in een krabbenmand" van Marleen Merckx naar aanleiding van de netwerkdag van CAW Noord-West-Vlaanderen. Er gingen vier militanten mee. Op 10 november ging dezelfde groep naar de theatervoorstelling "De gemakkelijke stoel", georganiseerd door Welzijnsschakels en Welzijnszorg i.s.m. Beweging.net. Er gingen 4 medestanders en 15 militanten mee.

Ronse: Op 6 juni werd de groep van Ronse ontvangen door de medestandersgroep van Brugge. 10 militanten uit Ronse namen deel. Eerst was er koffie in inloophuis 't Sas. Daarna was er een wandeling onder leiding van een erkende stadsgids, gevolgd door een etentje in het sociaal restaurant Pas Partout. Vervolgens werd er een uur met de paardentram gereden.

Toen de groep de uitnodiging kreeg om naar Brugge te gaan, ontstond het idee om zelf een groep te ontvangen. Dit gaf een nieuwe dynamiek. Enkele mensen zetten reeds de stap van individuele ondersteuning naar de celvergaderingen. Twee gezinnen wilden deze stap niet zetten, maar namen steeds deel aan de gezinsdagen of de uitwisseling met Brugge. Ze waren bereid om ook mee te werken aan de ontvangst van de mensen uit Willebroek. Het heel concreet voorbereiden van de ontvangst van de groep uit Willebroek zorgde voor stevigere banden in de groep. Het waren vooral de mensen in armoede die het programma voorstelden, de zaal zochten, de eerste contacten legden met de gidsen, instonden voor het maken van de koffie, taart, maaltijd,... (zie ook punt 1.3.2. mede-verantwoordelijkheid stimuleren).

Stafmedewerkers gaan met gezinnen op uitstap, uitstappen en vakanties worden praktisch en financieel voorbereid door ATD Vlaanderen. Zo ging een gezin (6 personen met armoede-ervaring) uit Ronse op woensdag 12 augustus samen met een stafmedewerker naar het Memorial Museum Passchendaele in Zonnebeke. Deze uitstap werd mede mogelijk gemaakt door Vakantieparticipatie. Dit gezin kon ook deelnemen aan een gezinsvakantie van Gandalf.⁶ Een ander gezin uit Ronse nam deel aan een gezinsvakantie met Pirliewiet⁷. Een gezin uit Willebroek proberen we te overtuigen om mee te gaan met een gezinsvakantie met Pirliewiet. Daarnaast maakte ATD het voor 2 militanten uit Antwerpen mogelijk om op 6 november naar de opera in BOZAR te gaan.

⁶ Gandalf is een vzw die in 1995 werd opgericht. Ze organiseren gezinsvakanties voor gezinnen die in armoede leven. Meer info op <http://www.gandalfweb.be/overgandalf/>.

⁷ Pirliewiet vzw organiseert sinds 1987 vakanties voor kinderen, jongeren, volwassenen en gezinnen die in armoede leven. Meer info <http://www.pirliewiet.be/wat-doet-pirliewiet/>

OD: ATD gaat op weg met ouders met jonge kinderen. Specifiek door een intensief presentieproject in de regio Ronse om het leven van jonge gezinnen vandaag beter te begrijpen. Het aantal (nieuwe) contacten en de regelmaat ervan geven voor ATD de intensiteit en voortgang van dit project van nabijheid aan.

Net zoals vorige jaren bleven we enkele gezinnen ondersteunen. Vanuit de contacten die we via deze gezinnen hebben, ontstond een voorbereidingsgroep voor de volksuniversiteit. Deze groep nam ook het initiatief om zelf een andere groep in Ronse te onthalen (zie punt 1.1.2. p. 11 en 1.3.2. p. 30).

We willen hier even ingaan op het belang om langdurig aanwezig te zijn bij gezinnen. Vanaf het begin waren we present bij een moeder van wie de minderjarige kinderen uit huis geplaatst zijn. De uitdrukkelijke vraag van het gezin was om hun kinderen meer te zien. Op dat ogenblik kreeg de moeder enkel toestemming om haar kinderen wekelijks in het begeleidingstehuis, waar ze verbleven, te bezoeken. Na een jaar kon met dit begeleidingstehuis een goed contact opgebouwd worden en kreeg het gezin meer kansen om de kinderen thuis te ontvangen. Ondertussen zijn 2 van de 3 kinderen meerderjarig. Zij blijven met hun moeder een goed contact onderhouden. Ze kozen er wel voor om zelfstandig te wonen. Hun jongste zusje kon omwille van speciale zorg niet langer in het begeleidingstehuis blijven. Wij ondersteunden de moeder zodat zij bij de zoektocht naar een aangepast tehuis voor haar dochter betrokken werd. Inmiddels verhuisde haar dochter. Tijdens schoolvakanties en in het weekend komt zij nu bij haar moeder overnachten. De bezoeken lopen goed. Het jongste kind van het gezin is in een pleeggezin geplaatst. Het was en is een heel lange weg om het voor elkaar te krijgen dat de mama ook dit kind meer ziet. Gesprekken met de pleeggezinnendienst werden gepland om verandering te verkrijgen. De persoon die vanuit de pleeggezinnendienst het gezin opvolgt is heel negatief tegen de moeder. Terechte vragen van de mama kunnen niet altijd op veel begrip rekenen. Vanuit de jeugdrechtbank is er ook een consulent die het gezin opvolgt. Tijdens de afgelopen 6 jaar werd deze consulent vaak vervangen. Hoewel de moeder telkens aan een andere persoon haar verhaal moet vertellen, biedt dit ook kansen. De laatste twee consulenten die het dossier opvolgden brachten verschuiving. Met iedere nieuwe consulent (5 in totaal) namen we contact op om meer bezoekrecht te verkrijgen. Sommige consulenten lieten dit niet toe met als reden dat de moeder dit moest bekijken met de pleeggezinnendienst. De laatste consulenten namen de vraag ernstig. Zij zagen hoe de mama erin slaagde om een goede relatie met de andere kinderen op te bouwen en wilden haar ook meer kansen bieden om haar jongste kind maandelijks thuis te ontvangen. Zij gingen in op onze vraag om een gesprek te plannen om de wensen en grieven van de mama te beluisteren.

Vervolgens namen ze contact op met de pleeggezinnendienst. Dit resulteerde in een maandelijks bezoek van het kind aan zijn moeder thuis. We proberen nu verder te dialogeren om wekelijks bezoekrecht te krijgen. We kregen ondertussen ook de verzekering dat de consultant die momenteel de mama opvolgt, geen andere functie krijgt. Door langere tijd aanwezig te zijn, ontstaat er een goede vertrouwensband met de gezinnen die we ondersteunen. Dit zorgt ervoor dat we vaak als brugfiguur kunnen optreden bij contacten met andere diensten.

1.1.3. Kennis en feiten van leefsituaties en de strijd van mensen in grote armoede

OD: ATD realiseert de prioriteit “werk maken van kennis om in te gaan op de grote uitdagingen van onze samenleving en de wereld, en om deze uitdagingen te bevragen en te beantwoorden.”

Elke celvergadering begint met een nieuwsronde.

In 2015 organiseerde ATD Vierde Wereld 4 Volksuniversiteiten (zie punt 1.4.2. Landelijke dialoog en beleidsbeïnvloeding).

Aan de hand van waargebeurde –anonieme- verhalen- in het Vierde Wereldblad wordt, net zoals vorig jaar, het leven van mensen in armoede zichtbaar gemaakt. Een stafmedewerker, die door present te zijn veel leert over mensen in armoede, schrijft telkens een column waarin de levenssituaties beschreven worden. Volgende onderwerpen kwamen aan bod:

-maart 2015: Huursubsidies: een duw in de rug? (wonen)

-juni 2015: Mag het al eens iets extra's zijn? (financiën)

-september 2015: Het kortste eind (wonen)

-december 2015: Onderdak (wonen)

De kerstbrief is zoals elk jaar gebaseerd op een opgetekend verhaal van een permanent werker.

1.2. Burgers op het hele grondgebied aanspreken en oproepen tot inzet voor een wereld zonder sociale uitsluiting (SD 2)

1.2.1. Eigen publicaties

OD: Een multimediатеam plant, schrijft en evalueert continu publicaties en vertalingen. Het team heeft voeling met verschillende realiteiten en sectoren in het land via actieve leden en hun verslagen. Het team volgt de inzet van de internationale beweging. Artikels zijn relevant en aanvullend in de context van armoedebestrijding in Vlaanderen, voor de lokale en bovenlokale acties van de Vierde Wereld.

Het MultiMediateam kwam in 2015 5 keer samen. De belangrijkste taak van het MultiMediateam is de redactie van het **Vierde Wereldblad**. Het Vierde Wereldblad verschijnt 4 keer per jaar met een oplage van 7000 exemplaren (6900 abonnees). In 2015 verscheen het Vierde Wereldblad voor het eerst in zijn nieuwe vorm, met een frisse lay-out. In het Vierde Wereldblad van september deden we een oproep tot het verzinnen van een nieuwe naam voor het magazine. Hiermee hopen we de betrokkenheid te vergroten.

Met de inhoud van het blad, website en andere publicaties worden verschillende doelstellingen nagestreefd:

-Informatie geven over wat ATD Vierde Wereld doet en denkt, zowel in Vlaanderen, Wallonië als Brussel maar ook in andere landen waar ATD Vierde Wereld actief is.

-Opinies en visies formuleren over armoedebestrijding.

-De realiteit van armoede zichtbaar en voelbaar maken, vanuit getuigenissen en ervaringen van mensen in armoede. Daar horen ook de inspanningen bij die zij dagelijks zelf leveren.

-Aandacht voor de werking en goede praktijken van andere organisaties en instellingen.

Het blad wordt verstuurd naar leden, sympathisanten en donateurs. Daar zijn leden bij van bevriende en samenwerkende organisaties, maar ook beleidsmakers, contacten en organisaties uit het middenveld.

In december ontvangen de leden de **Kerstboodschap** met telkens een getuigenis van engagement van een gezin van de Vierde Wereldbeweging.

De **website** wordt regelmatig geüpdatet. De Nederlandstalige website werd in 2015 ongeveer 65 keer per dag bezocht. Naar 2016 toe wordt een totale vernieuwing van de website gepland (draaiend op WordPress of Squarespace in plaats van op SPIP). Hiermee hopen we dat het aantal bezoekers zal toenemen.

In 2015 werd ook een **Facebookpagina** voor de Volksuniversiteit aangemaakt.

We publiceerden de brochure **“Samen op weg gaan geeft vertrouwen”**. Meer info hierover vind je bij 1.3.1. Ondersteuning en vorming.

ATD schrijft mee in publicaties van andere organisaties of instanties en komt in de media.

Regionaal, onder meer:

- Brugge Inspraak, Brugge (10/02/2015): “Hier thuis: een Bruggeling of een opmerkelijk Brugs initiatief in de kijker” door de redactie van Brugge Inspraak i.s.m. Jo Dhaenens
In dit artikel werden ATD Vierde Wereld Brugge en Brugge Dialoogstad voorgesteld.
- KW Oostende, Oostende (13/03/2015): “Internationaal ATD-team vereert Oostendse collega’s met bezoek”
Dit artikel vertelt over het bezoek van het internationaal team van ATD Vierde Wereld aan de groep van Oostende op 7 maart.
- Radio Braambos, Brugge (21/04/2015)
In deze uitzending interviewt Bart Pieters Jo Dhaenens over armoedebestrijding in de stad Brugge.

- KW Oostende, Oostende (08/05/2015): "Bezoekers ontmoetingsfeest Komterbie zorgen zelf voor het zonnetje" door de redactie van KW Oostende
In dit artikel wordt een kort verslag gegeven van het gezinsfeest Komterbie op 3 mei 2015.

- Persinfo.org/regionaal nieuws (20/05/2015): "Dominique Foubert loopt 36^e 20 km van Brussel voor Vierde Wereld" door Freddy Kempeneer
Dit artikel gaat over de 36ste deelname van Dominique Foubert, lid van ATD Vierde Wereld, aan de 20 km door Brussel. In het artikel wordt uitgelegd wat ATD Vierde Wereld is en doet.

- Het Laatste Nieuws, Galmaarden (27/05/2015): "Dominique al 36 keer in 20 kilometer" door MCT van Het Laatste Nieuws
Dit artikel gaat eveneens over de 36ste deelname van Dominique Foubert aan de 20 km door Brussel.

- Mailnieuwsbrief Diaconie Brugge (mei 2015, jrg 7 nr 51)
Meerdere berichten waarin de leesavond "Strootjes in het Zand" in Brugge wordt uitgelegd en aangekondigd.

- Kerk en Leven, Oostende (14/10/2015): "Soep an d'horloge" door Pierre Deleu.
Dit is een artikel over de activiteiten rond 17 oktober in Oostende en Middelkerke.

- Kerk en Leven, Oostende (16/10/2015): "ATD Oostende doet mee voor een klimaat in peace en vree" door Bees Verleyen.
Dit is een artikel over de deelname van ATD Oostende aan de klimaatmars in Oostende op 6/12.

- De Zelenaar, Zele (november-december 2015): "ATD Vierde Wereld – Allen Samen voor Waardigheid" door Trees Poppe
In dit artikel wordt de werking van ATD Vierde Wereld voorgesteld.

- WAP nieuwsbrief (Welzijn en Armoedeplatform Oostende) (25-12/2015): ATD 4-De Wereld getuigt over de binnenkant van armoede" door redactie nieuwsbrief i.s.m. Rita Everaert
In dit artikel wordt de brochure "Samen op weg gaan, geeft vertrouwen" voorgesteld.

ATD vormt en steunt leden in het schrijven van artikels, ook voor de website.

Elke groep heeft toegang tot haar eigen pagina op de website onder de rubriek 'lokale inzet'. Elke groep kan zijn eigen artikels op de website plaatsen. Indien nodig, wordt over dit proces de nodige uitleg gegeven door de webmaster.

1.2.2. Informeren en sensibiliseren

OD: ATD Vierde Wereld werkt lokaal en bovenlokaal aan informatie en vorming voor nieuwe contacten.

We maakten de informatie en vorming voor nieuwe contacten mogelijk via het Vierde Wereldblad, leesavonden, de campagne “Strootjes in het Zand”, filmvertoningen van “Joseph, de rebel”, informatie-ontmoetingen, andere vormingen en het uitgeven van de brochure “Samen op weg gaan, geeft vertrouwen”.

Vierde Wereldblad

De verhalen in het Vierde Wereldblad hebben steeds een vormend karakter.

Leesavonden

Deze leesavonden werden georganiseerd door de plaatselijke groepen en stonden open voor het brede publiek.

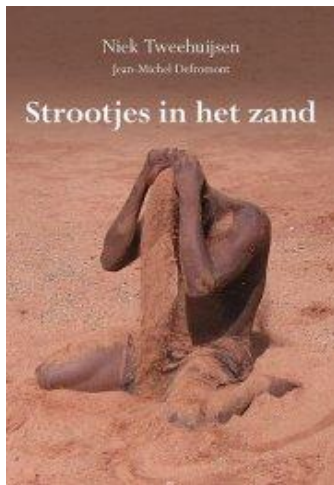

Oostende (29 april 2015): Tijdens de jaarlijkse leesavond las men enkele ‘parels van Karel’: een aantal korte situaties, uit het leven gegrepen van mensen in armoede en een aantal beschouwingen daarover door Karel Staes. Er namen zowel mensen met als zonder armoede-ervaring deel.

Kortrijk (9 december 2015): De groep hield een open leesavond: “Vluchten. Mijn leven is nu hier, op deze plaats”.

De tekst werd verschillende keren gelezen zodat de deelnemers konden doordringen tot de diepte, achter de woorden. Nadien deelden ze wat hun trof.

Campagne “Strootjes in het Zand”

In 2015 wilden we via de **campagne “Strootjes in het Zand”** de mensen informeren en sensibiliseren. Het boek “Strootjes in het Zand: gevecht voor menselijke waardigheid in Tanzania” is geschreven door volontair Niek Tweehuijsen (voor meer info: <http://www.strootjes.com/>). Tijdens de bijeenkomsten werd niet alleen armoede en armoedebestrijding in Tanzania besproken, maar ook steeds de link gelegd naar de situatie in België. Het werd duidelijk dat extreme armoede en uitsluiting universeel zijn.

Er gingen bijeenkomsten door in Brugge, Zonhoven, Willebroek en Antwerpen. De auteur was telkens aanwezig.

Brugge (21 mei 2015): Niek Tweehuijsen en Paul Meersman, medewerker Samenlevingsopbouw, gingen in gesprek met de lezers van het boek.

Zonhoven (4 oktober 2015): Dag van beschouwing en uitwisseling omtrent armoede en armoedebestrijding hier en in het zuiden. De auteur was aanwezig.

Willebroek (15 oktober 2015): De auteur las voor uit zijn boek. Via aangrijpende teksten uit het boek leerden de aanwezigen het leven in armoede beter kennen en begrijpen en kwamen ze dichterbij mensen in armoede hier.

Antwerpen (22 oktober 2015): Deze avond had als thema “voluntourism” (westerlingen die vrijwilligerswerk gaan doen in een ver land). Niek Tweehuijsen vertelde eerst over zijn ervaringen rond armoede in Tanzania. Daarna volgde er een gesprek met enkele mensen over armoede, gastvrijheid, de ontmoeting van de ander en vrijwilligerswerk in een ver land. Er werd onder meer gediscussieerd over de vraag hoe je duurzaam kunt vrijwilligen in een ver

land, met respect voor de lokale tradities en geschiedenis. Ook de situatie in arme landen, de ontmoeting met vluchtelingen hier en de relatie met mensen die in ons land in armoede leven kwamen aan bod.

Filmvertoningen Joseph, de rebel

In ons vorige voortgangsrapport bespraken we deze film en onze vertoningen al uitgebreid. De film *Joseph, de rebel* uit 2011 van Caroline Glorion speelt zich af in een daklozenkamp bij Parijs aan het einde van de jaren 50. De film gaat over een gevecht voor waardigheid en mensenrechten en het ontstaan van de Beweging ATD Vierde Wereld. De film ontleent zijn kracht aan

de ongebruikelijke samenwerking tussen professionele acteurs en gelegenheidsspelers, waaronder jongeren en kinderen, die zelf armoede hebben meegemaakt. Hoewel de film gaat over feiten die zich 50 jaar geleden afspeelden, blijft hij brandend actueel.

Bij het zien van deze film over vervlogen jaren, krijg je de drang om erin te springen en mee te doen aan dit grote politieke gevecht voor de erkenning en waardigheid van deze mensen. Joseph Wresinski zegt tegen de jonge Jacques, een van de hoofdpersonen: "Ik wist dat we iets gewonnen hadden. (...) Waardigheid, oude makker. De trots dat we samen geknukt hebben." Diezelfde Jacques, enkele tientallen jaren ouder geworden, zegt nu: "Het was indrukwekkend. Maar wij zetten de strijd voort en we laten onze stem horen, want het is nog niet voorbij. Armoede blijft verwoestend."

Leuven (12 oktober 2015): Naar aanleiding van 17 oktober en de onthulling van de gedenksteen in Leuven (zie focus Leuven p. 48), werd de film voor een breed publiek vertoond in OPEK. De film werd ingeleid en er was ook tijd voorzien voor een nabespreking. Bij deze vertoning waren zowel mensen in armoede als mensen zonder armoede-ervaring aanwezig.

Brugge (8 oktober 2015): De film werd vertoond in het kader van 17 oktober en de inleefweek. Deze activiteit werd georganiseerd door Vormingplus en ATD Vierde Wereld Brugge. Er waren zowel mensen met als zonder armoede-ervaring aanwezig.

De filmvertoningen in Leuven en Brugge stonden telkens open voor het grote publiek.

Brussel (12/11/2015): De film werd op 12 november vertoond in VZW Wijkpartenariaat - De Schakel. Bij deze vertoning waren zowel mensen met als zonder armoede-ervaring aanwezig. Op 16 november werd de film vertoond in ZITA (Kind & Preventie) gevolgd door een debat. Aan deze bijeenkomst namen uitsluitend hulpverleners deel.

Ronse (23 december): De film werd vertoond in samenwerking met De Vrolijke Kring. Bij deze vertoning waren vooral mensen in armoede aanwezig.

In Brussel en Ronse ging het om vertoningen binnen organisaties.

Informatie-ontmoetingen

Na afspraak kunnen geïnteresseerden langskomen in het Vierde Wereldhuis te Brussel voor een eerste info en kennismaking met de beweging. In 2015 gingen er drie informatie-ontmoetingen door:

Eén ontmoeting vond plaats in maart naar aanleiding van twee mensen die zich voor ATD als vrijwilliger wilden engageren. Op 7 mei en 2 juli stelden we de internationale beweging ATD voor aan telkens drie mensen. Dit deden we aan de hand van volgende vragen: Waarvoor staat ATD internationaal? In Vlaanderen? Wat betekent het om in armoede te leven? Hoe kan je je engageren? Hoe kan je opkomen voor waardigheid: wat betekent dit? Tenslotte zoomden we in op de volksuniversiteit.

Andere vormingen

Op 7 mei gaf een medestander een informatie-voordracht aan de mensen van Fifty One (service club) in Koksijde. Tijdens deze informatie-opdracht gaf hij uitleg over 17 oktober, de internationale beweging ATD Vierde Wereld en armoedebestrijding. Hierbij waren 28 mensen aanwezig, niemand met armoede-ervaring.

Op 24 november was een medestandster van ATD Vierde Wereld Kust in Diksmuide gastspreker op een info- en gespreksavond van Welzijnszorg met als thema "Een toekomst zonder armoede."

Op 24 november waren een medestandster en militant uitgenodigd om de brochure "Samen op weg gaan geeft vertrouwen" voor te stellen aan de vrijwilligers van Beweging.net in Oostende.

Op 26 november gaf een medestander in Middelkerke vorming aan een aantal studenten psychologie, orthopedagogie, lerarenopleiding en sociaal werk via het inleefspel "Ganzenbord Vierde Wereld".

Op 2 december waren er in Brugge dialoogtafels rond sociale huisvesting. Hierbij waren zowel mensen met als zonder armoede-ervaring aanwezig.

Op 17 oktober organiseerde ATD Willebroek dialoogtafels met uiteenlopende onderwerpen, zoals de transitiebeweging⁸ en kinderarmoede.

Op 10 december gaven een stafmedewerker en een militant vorming aan Socius. Voor socio-culturele verenigingen organiseerde Socius een vorming rond armoede. Naast het voorstellen van ATD gaven onze stafmedewerker en militant impulsen over de rol van socio-culturele verenigen binnen de armoede-bestrijding. Ze gingen in op de vragen van de deelnemende socio-culturele verenigingen. Dit gebeurde in samenwerking met Welzijnsschakels.

ATD Vierde Wereld nam tevens deel aan het Netwerkevenement van USAB (Universitaire Stichting voor Armoedebestrijding) in Antwerpen waar we onze beweging voorstelden aan het publiek. Aan dit evenement namen verscheidene VWAHWN deel, net zoals leden van de academische gemeenschap UAntwerpen en werknemers van middenveldorganisaties.

⁸ De Transitiebeweging is een stroming, een soort milieubeweging, die rond 2006 is begonnen door Rob Hopkins om het hoofd te bieden aan de problemen die o.a. klimaatverandering en piekolie met zich mee zullen brengen, bedoeld om een gemeenschap veerkrachtiger en duurzamer te maken. (bron: <http://www.uwiki.nl/wiki/Transitiebeweging>).

1.2.3. Netwerk contacten, mensen en groepen

OD: ATD wil een solidair netwerk diversifiëren en uitbreiden.

Plaatselijk werken we samen met andere partners:

17 oktober: Er zijn heel veel samenwerkingsverbanden bij het vieren van de Werelddag tegen Extreme Armoede en Uitsluiting. Plaatselijk maken ATD Vierde Wereldgroepen deel uit van 17 oktober werkgroepen of nemen zij zelf het initiatief. Uitgangspunt bij de medewerking van ATD Vierde Wereldgroepen zijn de principes van de platformtekst (1992) van het internationaal Comité voor de Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede.

Ronse: Een stafmedewerker is intens betrokken bij de stuurgroep 17 oktober. Andere partners zijn de Vrolijke Kring (VWAHWN), ABVV, Kind en Gezin, CAW en Samenlevingsopbouw. Met de Vrolijke Kring wordt regelmatig apart overleg gepleegd.

Oostende: De medestandersgroep is lid van de plaatselijke LETS groep (Local Exchange and Trading System). De groep is betrokken bij het opstarten van een wijkgezondheidscentrum. Jaarlijks organiseert de groep, samen met andere organisaties, een nieuwjaarsreceptie in het inloopcentrum Kwiedam.

Brugge: De groep werkt via Brugge Dialoogstad met veel partners samen, zoals bijvoorbeeld Wieder, Uze Plekke (Welzijnsschakel), en Oarm in oarme (Welzijnsschakel), Samenlevingsopbouw en Vormingplus. Samen met Vormingplus organiseerde de groep bijvoorbeeld een inleefweek armoede van 5 t.e.m. 12 oktober in kader van 17 oktober.

Limburg: Verschillende leden van de Limburgse groep hebben nauwe banden met vzw Vriendschap (vrijwilligersorganisatie).

Willebroek: De groep van Willebroek neemt deel aan het vertelsalon van Open School (Centrum voor Basiseducatie). De groep besliste ook om terug aanwezig te zijn op de jaarlijkse jaarmarkt met een tentoonstelling. De jaarmarkt ging door op 26 oktober. Net zoals in Oostende, is de groep betrokken bij het opstarten van een wijkgezondheidscentrum. Daarnaast werkte de groep samen met de cultuurdienst van Willebroek voor het zangproject.

Individuele medestanders werkten ook samen in:

-Bredene met Beweging.net

-Middelkerke met het OCMW/Sociaal Huis

-Koksijde met Sociaal Huis en Behoud de begeerte. Onze medestander in Koksijde maakte het mee mogelijk dat de voorstelling "The Pursuit of Happiness" van Behoud de Begeerte doorging op 23 december in CasinoKoksijde.

Om ons netwerk uit te breiden, zetten we in op het bereiken van jong volwassenen, studenten en stagiairs.

In 2015 stelden we een stagiair tewerk via een BIO (beroepsinlevingsovereenkomst). De stagiair werkte mee aan de campagne "Strootjes in het Zand" en de brochure "Samen op weg gaan geeft vertrouwen". Deze stagiair zal zich vanaf februari 2016 als volontair inzetten voor onze beweging.

Voor hun opleiding deden 2 eerstejaarsstudenten maatschappelijk werk HOGent 20 uur stage tijdens de Volksuniversiteit. Ze zorgden voor logistieke ondersteuning, gingen mee naar een plaatselijke groep om de volksuniversiteit voor te bereiden of om samen met de deelnemers het verslag te schrijven. Er werd ook expliciet tijd gemaakt om in te gaan op hun vragen en om te bespreken wat ze leerden.

Pas afgestudeerde vertalers en tolken doen ervaring op bij ATD, in 2015 onder meer tijdens de Startdag in september.

We plaatsen vacatures op vrijwilligersdatabanken voor specifieke opdrachten. Een jongere verleende ons gedurende een tweetal maanden administratieve ondersteuning. Zij kwam wekelijks. Een andere jongere hielp ons bij het schrijven van rapporten en artikels. Zij blijft nog steeds meewerken.

Op 30 april ontving ATD Vierde Wereld Vlaanderen 2 studenten orthopedagogie van de Hogeschool Odisee die info wilden over ATD in kader van het vak sociologie.

In Willebroek kwamen op de Dag van de Dienstbaarheid 9 studenten meehelpen in de leentuinen. Dit bezoek werd op 21 april tijdens de celvergadering voorbereid.

Langdurige samenwerking of inzet met 1 vereniging is echter moeilijk te verwachten in een levensfase waarop jongeren volop hun levensrichting exploreren en zoeken. ATD biedt hun de mogelijkheid om geïnformeerd en betrokken te blijven en aan activiteiten als de VU, de gezinsdag deel te nemen. Wat ook effectief gebeurde.

1.3. Organiseren en ondersteunen van actief burgerschap door de uitbouw van een beweging van actieve leden en solidaire sympathisanten (SD 3)

1.3.1. Ondersteuning en vorming

OD: ATD Vierde Wereld organiseert ontmoeting, ondersteuning, dialoog en vorming, vanuit de ervaring en overtuiging dat deze noodzakelijk zijn om keuzes vol te houden en te bespiegelen. Regelmaat en langdurigheid van het engagement zijn daarvoor essentieel. Lokale groepen bieden hiervoor een eerste belangrijke ruimte, aangevuld door bovenlokale georganiseerde vorming en ontmoeting.

Dit realiseren we onder meer via onze medestanderswerkingen in Brugge, Oostende, Kortrijk en Willebroek.

De medestandersgroep te **Brugge** heeft de gewoonte om bij iedere bijeenkomst stil te staan bij een vormende tekst. Enkele voorbeelden:

-26/08/15: tekst Thomas Merton (trappist, gestorven 1968) met als titel "Mijn vertrek uit de wereld is geen verwijt aan jou die in de wereld blijft"

-04/11/15: bespreking brochure "Samen op weg gaan, geeft vertrouwen"

-09/12/15: tekst Francine Mestrum over inleefweek "Op zoek naar de waarheid achter armoede"

De **Oostendse** medestandersgroep begint elke vergadering met een inleidende en vormende tekst. Enkele voorbeelden:

-11/06/15: Tekst van de vredeswake

-21/05/15: Krantenartikel "Studie toont dat hulp aan allerarmsten kan werken"

Ook de **Limburgse** medestandersgroep besteedt aandacht aan vorming. Bijvoorbeeld:

Op 2 februari werd een denkdag voor de medestandersgroep in Hasselt georganiseerd. Er werd nagedacht over de toekomst van de medestandersgroep.

-11-05-15: vorming gebracht door een medestandster met als titel "Wat bindt ons? Hoe kunnen wij vanuit ons dagelijks bezig zijn als medestander de stem van de armsten inbrengen?"

-23/05/2015: Katrien Vandenrijt van het PRIC Hasselt (Provinciaal Integratiecentrum) sprak over sociaal juridische dienstverlening.

-23/06/15: tekst "En finir avec les idées fausses sur les pauvres et la pauvreté"

De medestandersgroep te **Kortrijk** bespreekt vormende teksten. Daarnaast gaan ze naar lezingen over armoede, bijvoorbeeld:

-14/10/2015: Lezing Francine Mestrum in het Textielhuis in Kortrijk

Op **landelijk vlak** organiseerden we 2 kennisvoormiddagen in het Vierde Wereldhuis te Etterbeek. Tijdens de kennisvoormiddagen gingen we samen met medestanders, volontairs en militanten in op thema's en vragen vanuit de samenleving om ons inzicht en denken als leden van de beweging te verrijken.

Op zaterdag 24 januari werd een kennisvoormiddag georganiseerd rond "Jeugdzorg: het nieuwe decreet integrale jeugdhulp". Volgende voorbereidingsvragen werden gesteld: "Een ervaring die je zelf hebt beleefd als papa, mama, begeleider met een jongere in problemen. Hoe heeft de hulpverlening hierop gereageerd? Die ervaring kan gaan over vroeger of heeft plaats onder het nieuwe decreet. Probeer kort en bondig in de groep te verwoorden: de feiten, wat er is gebeurd, hoe heb je je daarbij gevoeld?" Er waren 21 personen aanwezig, van wie 7 in armoede. Er was iemand aanwezig van Steunpunt Armoedebestrijding, iemand van de Vlaamse administratie (Hendrik Vandenbussche) en iemand van Jongerenwelzijn.

Op 9 mei ging een kennisvoormiddag door rond "vooroordelen". Hierbij werden volgende voorbereidingsvragen gesteld: "Noteer enkele vooroordelen: die niet over armoede gaan, die je zelf misschien hebt, die je dikwijls hoort; die wel over armoede gaan en waar je je dikwijls machteloos bij voelt." Er waren 18 personen aanwezig, van wie 6 in armoede.

Naast onze eigen groepen namen ook mensen van Kauwenberg (Antwerpen), de Doorzetters (Antwerpen) en Mensen voor Mensen (Aalst) deel.

OD: ATD stimuleert nieuwe initiatieven van actief burgerschap.

Gedurende vier volksuniversiteiten werkten we rond hulpverlening. Drie volksuniversiteiten hierover gingen door in 2014:

-25 maart 2014: "Hulp die ons vooruit brengt!?" We bekeken of hulpverlening mensen echt vooruit helpt, welke hulp ons echt verder brengt.

-24 mei 2014: "Dialoog met de hulpverleners". Op de tweede volksuniversiteit nodigden we 9 hulpverleners uit. Deze hulpverleners zijn werkzaam binnen CM, Socialistische Mutualiteit, OCMW, JAC, een ziekenhuis, VDAB, CAW, Dagcentrum Bijzondere jeugdzorg en gezinszorg. Zij maakten allemaal een uitgebreide voorbereiding aan de hand van volgende twee vragen:

- Een collega vraagt je: "Ik wil mensen, die in de miserie zitten, beter helpen: wat raad je me aan?" Hoe antwoord je hem of haar?
- Een collega vraagt je: "Ik durf eigenlijk niet met mensen, die diep in de miserie zitten, omgaan. Wat raad je me aan?" Hoe antwoord je hem of haar?

Voor de deelnemers waren de vragen:

- Iemand vraagt je: "Ik moet naar de hulpverlener. Wat raad je me aan?"
- Iemand vraagt je "ik durf eigenlijk niet naar de hulpverlener. Wat raad je me aan?"

Deze voorbereidingen vormden een uitgangspunt om tijdens deze volksuniversiteit dialoogtafels met de aanwezige hulpverleners te organiseren. Hulpverleners werkzaam bij VDAB, gezinszorg, CM en OCMW waren hierbij aanwezig

-11 november 2014 : "Onze relatie met publieke diensten."

Een afsluitende volksuniversiteit rond dit onderwerp ging door in februari 2015. We stonden stil bij de drempels die er bestaan om de stap naar hulpverlening te zetten. Gastspreker op deze volksuniversiteit was Caroline Balliauw van Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen. Zij werkte rond het project pro-actief handelen. We vonden het belangrijk om met haar de volksuniversiteit voor te bereiden. We bekeken samen met haar de drempels die mensen ervaren. Vanuit het project pro-actief handelen, stelde ze enkele verbeter-acties voor, reeds toegepast in Lokeren en Aalter. Ook besteedde ze aandacht aan het concept van een “geïntegreerde basiswerking”. Ze legde aan de hand van het voorbeeld van de studiebeurs uit wat automatische toekenning van rechten is.

Tijdens een samenkomst met de bredere kring rond de volksuniversiteit, merkten verschillende deelnemers op dat deze volksuniversiteiten heel rijk waren. Tijdens deze volksuniversiteiten formuleerden de deelnemers verbetervoorstellen voor heel wat problemen die ze ondervinden. ‘Wat doen we met dit materiaal?’ was een vraag gesteld tijdens dit evaluatiemoment. Zo groeide het idee om een brochure te schrijven.

FOCUS: Brochure “Samen op weg gaan, geeft vertrouwen”

In 2015 gaven we een **brochure** uit over de relatie tussen mensen met armoede-ervaring en hulpverlening of publieke dienstverlening. We beantwoordden in deze brochure volgende vragen: Welke drempels ervaren mensen in armoede naar hulpverlening toe? Wat gaat er reeds goed in de relatie tussen beiden? En wat kan beter? De brochure bevat getuigenissen van mensen met armoede-ervaring, begeleiders en hulpverleners uit verschillende **Volksuniversiteiten** van de jaren 2014 en 2015, en hun voorbereidingen.

Aan alle groepen werd de kans geboden om hieraan mee te werken. Vanuit Brugge, Oostende, Ronse, Willebroek en Antwerpen gingen mensen hier op in. Acht militanten en vier medestanders werkten uiteindelijk mee. Een jongere die stage liep om ATD beter te leren kennen, kreeg de taak om dit verder uit te werken. Hij werd hierbij ondersteund door een stafmedewerker. Alle voorbereidingen, verslagen en uitgetikte volksuniversiteiten werden opnieuw gelezen. Interessante getuigenissen en gedachten rond dit onderwerp werden per thema gegroepeerd.

Tijdens een zestal bijeenkomsten kozen zowel mensen met als zonder armoede-ervaring, onder wie ook hulpverleners, welke getuigenissen en bedenkingen ze wilden weerhouden en waarom. We herlezden deze getuigenissen en gedachten. Per dag of dagdeel bespraken we een ander onderwerp.

Er werd gekozen om in twee groepen te werken: een groep van militanten en een groep van medestanders. Deze medestanders hadden gemeenschappelijk dat ze allen een verleden hadden als hulpverlener. Binnen deze “peer groups” selecteerden we de teksten om in de brochure op te nemen. Nadien stelden beide “peer groups” hun selectie aan elkaar voor. Ze legden uit waarom ze het belangrijk vonden om die tekst al of niet op te nemen. Beide groepen waren het niet altijd met elkaar eens. Zo vond de groep van medestanders het belangrijk dat een getuigenis van iemand die zei dat hij vaak hulpverleners niet begrijpt omdat “hij niet geleerd is”. De groep van militanten was unaniem. Deze tekst mocht niet verschijnen in de brochure. Het zou het idee geven dat mensen in armoede dom zijn. Er werd hierover heel wat over en weer gediscussieerd. Maar er gebeurde nog meer. Vanuit de ervaringskennis van mensen met armoede-ervaring ontwikkelden we een gezamenlijke kennis en dachten we na over welke tips we kunnen geven naar hulpverleners en beleid toe. Dit werd steeds afgetoetst aan andere vormen van kennis, zoals de deskundigheid van hulpverleners en het onderzoek naar hulpverlening.

Uitgebreid werd ook stilgestaan bij de bedoeling van de brochure en de verspreiding. De redactie van de uiteindelijke brochure nam de jongere voor zijn rekening. Soms kregen de deelnemers aan het schrijven van deze brochure ook nog wat huiswerk mee: thuis nog zaken lezen b.v. De stafmedewerker en de jongere gingen bij de militanten langs om samen dit huiswerk te maken.

De brochure is terug te vinden op onze website. Er kan ook een gedrukte versie van de brochure aangevraagd worden.

Ondertussen ontmoetten twee deelnemers van Oostende hulpverleners die bij beweging.net werkten om over de inhoud van de brochure te spreken (zie ook p. 22) Andere dergelijke ontmoetingen staan gepland voor 2016.

1.3.2. Medeverantwoordelijkheid stimuleren

OD: ATD stimuleert verantwoordelijkheid van actieve leden en ondersteunt de vrijwillige inzet op lange termijn van vrijwilligers, mensen in armoede en niet-armen, door:

Uitwerken vernieuwing Nationaal Team

De verschillende groepen dachten mee na over de taken van het nieuw Nationaal Team (aan het hoofd van de Beweging in België). Daaruit ontstond een adhoc groep die de verantwoordelijkheid van het nationaal team vastlegde. Aan die groep namen 1 medestander, 1 militant en 1 volontair deel. Op 15 december nam het nieuwe Nationaal Team haar taak op.

Startdag

Op de Startdag in september, die het werkingsjaar 2015-2016 in gang zette, kwamen vertegenwoordigers van de verschillende groepen samen. Van Nederlandstalige kant waren hierbij 28 personen aanwezig, van wie 10 in armoede. Er vond een uitwisseling plaats over waar de Beweging staat in de uitvoering van de gezamenlijke engagementen 2013-2017.

De “volksuniversiteit”

Deze actie wordt gedragen door een team: een permanent werker of stafmedewerker, een medestander en een militant. Zij staan in voor het opstellen van de brief en de concrete voorbereiding.

Kwaliteitsbeleid

We gebruikten methodiek 8 (de te volgen strategieën en in te zetten methodieken ontwikkelen of evalueren en eventueel grondig bijsturen):

Het team van de volksuniversiteit wordt door een ruimer team omringd. Na iedere volksuniversiteit worden alle groepen uitgenodigd om te evalueren en samen een nieuw thema te bepalen. Vanuit de verschillende groepen komt men vaak in tandem: iemand met armoede-ervaring en iemand zonder armoede-ervaring.

Om het nieuwe werkjaar te starten, komt deze groep elk jaar samen in augustus. Op de overlegdag op 1 augustus 2015 waren 17 deelnemers aanwezig van wie 7 mensen in armoede. Door bepaalde methodieken in te zetten (werken in subgroepen, individuele voorbereidingstijd, tijd voorzien zodat elke deelnemer het woord kan nemen) konden alle deelnemers hun mening geven over de werking van het voorbije jaar. Deze evaluatie hernamen we in de namiddag om de werking verder bij te sturen. Hieronder vind je enkele beslissingen die we namen:

-We richten een Facebookpagina op voor de Volksuniversiteit.

-We organiseren een creatieve workshop wanneer er twee opeenvolgende Volksuniversiteiten over hetzelfde thema gaan. Dit was het geval voor de Volksuniversiteit rond het onvoorwaardelijk basisinkomen op 28 november.

-Per jaar schrijven we minstens een persartikel rond het thema van een bepaalde volksuniversiteit.

-Tijdens elke volksuniversiteit voorzien we kinderanimatie zodat ook jonge gezinnen kunnen deelnemen.

Tenslotte bepaalden we samen de thema's van 2015-2016.

Verder wordt het verslag van de Volksuniversiteit steeds geschreven door een groep. De stafmedewerker staat hiervoor in. Een verslag met mensen in armoede schrijven is geen evidente zaak. Soms gebeurt het dat mensen onvoldoende kunnen lezen en schrijven. De scholingsgraad van bijna iedereen is beperkt. Een verslag met hen schrijven, vraagt dus de nodige tijd en een bepaalde methodiek.

De volksuniversiteit wordt volledig uitgeschreven. Dit vormt het uitgangspunt om het verslag te maken. De uitgetikte versie wordt telkens voorgelezen en in groep bekijken we wat belangrijk is. Welke informatie belangrijk is voor mensen die in armoede leven, is de leidraad. Op die manier werken, veronderstelt dat eerst de uitgetikte versie klaar moet zijn. Dit houdt in dat er vlug een drietal weken verstrijken tussen de

volksuniversiteit en een eerste samenkomst om het verslag te maken. Daarom wijzigde de stafmedewerker na het maken van 2 verslagen de manier van werken. Mensen in armoede zijn niet gewoon om informatie te onthouden door te noteren. Ze hebben vaak hun hersenen getraind om deze informatie te onthouden. Daarom gaat onze stafmedewerker nu voor het samen uitwerken van de verslagen binnen de 10 dagen na de volksuniversiteit naar de groep. Ze ondersteunt de mensen om de belangrijkste zaken die ze onthouden hebben van de volksuniversiteit te noteren. Dit vormt de grondslag van het verslag. De stafmedewerker werkt met een beurtrol en trekt telkens naar een andere groep.

Het verslag van de volksuniversiteit op 28/02 werd door Willebroek gemaakt. Hier werkten 3 mensen in armoede aan mee.

Het verslag van de volksuniversiteit van 30/05 werd door de groep van Gent gemaakt. Er werkten 3 mensen in armoede aan mee.

Het verslag van 3/10 werd door de groep in Ronse gemaakt. 5 mensen in armoede werkten mee.

Het laatste verslag werd door de Oostendse groep geschreven. 4 mensen in armoede werkten hieraan mee.

We vinden het belangrijk om deze verslagen samen met mensen in armoede te schrijven. Ze leren er dat niet iedereen dezelfde zaken belangrijk vindt en ze zoeken uit wat iedereen juist wel belangrijk vindt. Het helpt hen ook om los te komen van hun eigen ervaringen en om het denken van andere mensen in armoede in hun leven te integreren. Dit is een noodzakelijke stap als we willen dat mensen in armoede ook mee opkomen voor de rechten van andere mensen die in armoede leven.

Vlaams Overleg

Om de twee weken komen een stafmedewerker, militant en secretariaatsmedewerker samen om de binnengekomen informatie (zowel intern als extern) en vragen door te nemen. Dit overlegorgaan neemt ook beslissingen rond een aantal zaken, zoals de uitwerking van de startdag, de gezinsdag,...

Algemene vergadering

We stelden sedert 2015 onze jaarlijkse algemene vergadering open voor een ruimer publiek. Voorheen namen enkel leden van de algemene vergadering deel. We namen enkele mensen in armoede op als nieuwe leden in de algemene vergadering.

Ontvangst groep Willebroek door de groep van Ronse

Zie p. 11 1.1.2 gezinsproject. Het initiatief om de groep van Willebroek te ontvangen kwam vanuit mensen die in armoede leven te Ronse. Zij stippelden het programma uit. We maakten gebruik van hun netwerk om een zaal te vinden en om stadsgidsen te contacteren. Bij de ontvangst stonden zij in voor het onthaal en de catering.

Leentuinen

De project is een initiatief van de leden van ATD Vierde Wereld Willebroek. Door zelf te tuinieren, samen met anderen, kom je terug in contact met (vergeten) groenten en gezonde voeding. Het zorgt voor sociale cohesie en gezellig samenzijn. Het is deelnemen aan een transitie-beweging

die streeft naar een veerkrachtige samenleving. Samen verhogen mensen hun zelfredzaamheid en geven ze aan dat ook zij het belangrijk vinden om na te denken over de toekomst van de aarde. Van bij het ontstaan van de leentuinen speelden enkele mensen in armoede een belangrijke rol. Ook in 2015 bleven zij mee verantwoordelijkheid dragen voor dit initiatief.

Omwille van praktische redenen, werden de leentuinen losgekoppeld van de cel in Willebroek. Er werd een feitelijke vereniging opgericht, De Pleegtuinvrienden, die nu rechtstreeks valt onder ATD Vlaanderen.

In het kader van de leentuinen werd er op 12 augustus een uitwisselingsdag gehouden tussen de bezielers van de leentuinen in Willebroek en die van de leentuinen van Molenbeek en Etterbeek.

Brochure “Samen op weg gaan geeft vertrouwen”

Zie Focus brochure p. 28.

Kwaliteitsbeleid: Tijdens de laatste samenkomst rond de brochure, dachten we samen na over de bekendmaking en de verspreiding van de brochure. Welke diensten en organisaties willen we contacteren? Aan deze denkoefening namen 9 mensen in armoede deel.

Lokaal

Het deelnemen aan het Welzijnsoverleg te Willebroek gebeurt in tandem: iemand met armoede-ervaring en een medestander of permanent werker.

Internationaal

ATD Vlaanderen maakt de deelname van militanten aan internationale ontmoetingen mogelijk. Zo gingen in mei een militant, medestander en stafmedewerker naar Wijhe voor een seminar rond de Volksuniversiteiten. Dit seminar was bedoeld voor alle animatieteams die de volksuniversiteit organiseren in Europa. De deelnemers waren voornamelijk van Frankrijk, Nederland en België afkomstig. Ze

stonden stil bij gesprekstechnieken die ervoor zorgen dat iedere deelnemer een gelijkwaardige inbreng heeft. Zo kunnen mensen die het moeilijk hebben om het woord te nemen ook het woord nemen en hun gedachten formuleren zodat er naar hen geluisterd wordt. Tenslotte werd er uitgewisseld rond het doorgeven van de opgebouwde kennis tijdens de volksuniversiteiten: wat gebeurt er daarmee? Hoe zorgen we dat dit leidt tot structurele veranderingen?

Verder trok een stafmedewerker eind oktober samen met een militante ook naar Wijhe voor een seminar met als thema “Op zoek naar diegenen van wie we de bijdrage nog missen.” Aan dit seminar namen militanten en vrijwilligers uit verschillende landen deel: Engeland, Ierland, Nederland, Polen, Frankrijk. Aan de hand van het verhaal van concrete mensen in armoede en hun engagement, werd besproken hoe engagement kan volgehouden worden en hoe nieuwe mensen gezocht kunnen worden. Het werd

duidelijke dat nieuwe mensen zoeken een langzaam proces. Het vergt veel present zijn, luisteren en het opbouwen van vertrouwen. Voor België werden twee zeer actieve en geëngageerde (maar inmiddels overleden) militanten uit Brussel voorgesteld.

1.4. Opzetten van een maatschappelijke dialoog rond armoede en sociale uitsluiting (SD4)

1.4.1. Lokale en bovenlokale dialoog en beleidsbeïnvloeding

OD: Leden en groepen van ATD Vierde Wereld nemen op verschillende plaatsen actief deel aan overleggroepen en beleidsvorming inzake armoede en uitsluiting. Lokaal en bovenlokaal.

ATD is op verschillende plaatsen in Vlaanderen actief. We proberen op die verschillende plaatsen deel te nemen aan diverse overleggroepen. Deze deelname roept soms vragen op. Deze vragen spelen de plaatselijke groepen door aan het Vlaams overleg of het Nationaal Team.

We geven hierbij een overzicht van onze deelname aan verschillende overleggroepen.

Lokaal

Brugge: De lokale groep is voortrekker van de werkgroep 'Brugge Dialoogstad'. Binnen dit overleg is de stem van de mensen zelf van essentieel belang. Zo heeft het lokaal bestuur een duidelijk aanspreekpunt om inhoud te geven aan het armoedebeleid in Brugge. Door de werking van Brugge Dialoogstad was Brugge een van de eerste steden die de armoedetoets toepaste. De opvolging van de armoedetoets is een samenwerking van Brugge-Dialoogstad, de Dienst welzijn van stad en het OCMW. Op 2 december organiseerde Brugge-Dialoogstad een grote activiteit in het stadhuis: Dialoogtafels rond sociale huisvesting.

De Brugse groep doet actief mee aan de werkgroep 17 oktober, met verschillende partners zoals Samenlevingsopbouw, Ūze Plekke, Wieder, Integraal (Welzijnsschakel), Meersenhuis Onthaal (Welzijnsschakel), Oarm in Oarme, Diocesane dienst diaconie, Amnesty International, 't Sas (Inloophuis), Sociaal Huis en Vormingplus. Met Vormingplus werd van 12 t.e.m. 17 oktober een inleefweek georganiseerd.

Leden van de groep nemen actief deel aan het LOP Brugge (Lokaal Overlegplat Gelijke Onderwijskansen) en 't Scharnier (project studieondersteuning aan huis).

De leden van ATD Vierde Wereld Brugge nemen verder deel aan volgende overleggroepen: Provinciaal Armoede overleg, Samenlevingsopbouw, Armoede overleg Assebroek en Werkgroep vluchtelingen Assebroek.

Oostende: De groep in Oostende overlegt met partnergroepen zoals BMLIK Oostende, CAW Noord-West Vlaanderen, KAAP-en Oostende; Welzijnzorg, Welzijnsschakels en De Katrol. ATD groep Oostende is lid van LETS Oostende (Local Exchange and Trading System), een lokaal uitwisselingssysteem (ruilsysteem van diensten en goederen). Verder

zijn twee leden door ATD Vlaanderen afgevaardigd als lid van de Algemene Vergadering en lid van het bestuur van het Wijkgezondheidscentrum. De vertegenwoordigers willen er over waken dat er -bewust of onbewust- geen drempels zijn naar mensen in armoede (ook naar vreemdelingen, chronische zieken, enz.) toe, en specifiek in het WGC naar een maximale toegankelijkheid te streven. Daarnaast is de groep lid van de 17 oktober werkgroep. De groep heeft contact met het gemeentebestuur van Oostende. Zo werd een medestandster uitgenodigd voor een gesprek met Bert Peirsegeale, OCMW-raadslid voor Groen, in verband met zijn voorstel aan de OCMW-raad voor een buddyproject met kansarme mensen.

Willebroek: Leden van de groep Willebroek nemen deel aan het Welzijnsoverleg georganiseerd door de gemeente. Voor het project van de leentuinen, werkt ATD Willebroek samen met de Bib, Sociale Huisvesting en de Gemeente. Daarnaast nemen een medestander en militant deel aan het Netwerk Vrije Tijds participatie van de gemeente en de werkgroep rond kinderarmoede.

Hasselt: De groep Hasselt werkt samen met vzw Vriendschap. Vzw Vriendschap is een vrijwilligersorganisatie, die plaatselijk de solidariteit tussen mensen wil bevorderen over de grenzen heen van inkomen, sociale afkomst, godsdienst of nationaliteit. De voornaamste projecten van vzw Vriendschap zijn: Klavertjevier (sociaal restaurant) en Café Anoniem (huiskamerproject). In Café Anoniem organiseerde ATD Vierde Wereld Limburg tot nu toe De Papiermolen. Daarnaast onderhoudt de groep ook contacten met het gemeentebestuur. Op 13 oktober stond een gesprek gepland met Nadja Vananroye, OCMW-voorzitter en schepen voor Welzijn, Gezin en Senioren. De schepen moest zich helaas last minute afzeggen, maar het gesprek wordt opnieuw gepland in 2016.

Kortrijk: In het kader van 17 oktober werkt A'kzie (VWAHWN) samen met meerdere organisaties, waaronder ATD Vierde Wereld Kortrijk, Samenlevingsopbouw, CAW, Sociaal huis/OCMW, De Ketting (Welzijnsschakel), ABVV West-Vlaanderen, Linx-West-Vlaanderen, Rehabilitatiecentrum De Mare, Wijkteams OCMW Kortrijk, De Kringloopwinkel, Unie der Zorgelozen, Netwerk tegen Armoede, De Kier vzw, Ichtus vzw, Vormingplus Zuid-West-Vlaanderen, Woonclub, Welzijnszorg vzw West-Vlaanderen, ACV Kortrijk, Hart boven Hard, Leiaarde Kortrijk en de Provincie West-Vlaanderen.

Ronse: Met partnervereniging de Vrolijke Kring (vereniging waar armen het woord nemen) is er overleg rond gezinnen die we nog niet of moeilijk bereiken. Ook bespreken ze problemen die zich voor de arme bevolking in Ronse voordoen en hoe hierin verbetering te brengen. ATD Vierde Wereld maakt verder deel uit van de werkgroep 17 oktober. Daarnaast neemt de groep Ronse actief deel aan de stedelijke werkgroep kansarmoede-overleg. Er wordt besproken wat er in de stad rond armoedebestrijding gebeurt. De werkgroep heeft tot doel dat de verschillende actoren elkaar beter leren kennen en samenwerken.

Brussel: De groep Brussel is betrokken bij de werking van het Straatdodencollectief. En voor 17/10 werkten we actief mee aan het Brussels Platform Armoede.⁹

Bovenlokaal

Samenwerkingen op provinciaal vlak: Aan het Provinciaal armoedeoverleg West-Vlaanderen, nemen verschillende leden van ATD actief deel, alsook aan de voorbereiding van de jaarlijkse Trefdag. Tot dit overleg behoren o.a. de gedeputeerde, leden van de administratie, Samenlevingsopbouw, Straathoekwerk, ATD West-Vlaanderen, Welzijnsschakels West-Vlaanderen, Sociale Dienst Voor Vreemdelingen Oostende, Welzijnsschakels.

Samenwerkingen op Vlaams vlak: Er is 6-maandelijks overleg met Welzijnsschakels Vlaanderen. ATD Vierde Wereld Vlaanderen is lid van de Algemene Vergadering van het Netwerk tegen Armoede. Ze neemt actief deel aan forumdagen/overlegmomenten. Twee medestanders zijn lid (een in naam van ATD Vierde Wereld) van de Algemene Vergadering van Welzijnszorg.

⁹ Zie <http://www.brussels-platform-armoede.be/17-oktober/> (geraadpleegd op 02/02/2016).

- Deelname voorbereiding conferentie rond het jonge kind

Vanuit Kind en Gezin kregen we de uitnodiging om deel te nemen aan een van de vier werkgroepen die de conferentie over het jonge kind voorbereidt. Deze conferentie is een initiatief van minister Vandeurzen en zal op 6 oktober 2016 doorgaan. Een van onze stafmedewerkers zit in de werkgroep "Jong en geborgen", die nadenkt over hoe we kinderen wiens ontwikkelingskansen bedreigd worden, ondersteunen. In het najaar van 2015 kwam deze werkgroep samen op 12 november en 16 december. In 2016 zijn nog minimum 3 bijeenkomsten gepland.

- Deelname bijeenkomsten rond dakloosheid en referentieadres bij het Netwerk.

Vanuit het Netwerk werkt men al verschillende jaren rond de problematiek van dakloosheid en het niet toekennen van een referentieadres. Omdat we vanuit ons present zijn bij mensen in armoede heel sterk met deze problematiek in aanraking komen, gingen we in 2013 naar een bijeenkomst bij het Netwerk hierover. Op basis van diverse gesprekken, bijeenkomsten stelde de stafmedewerker van het Netwerk een conceptnota op. We namen deel aan deze bespreking: een stafmedewerker en een persoon met armoede-ervaring. We namen vooraf de nodige tijd om samen deze conceptnota grondig door te nemen.

Samenwerkingen op federaal vlak: Deelname aan het Interfederaal steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting (<http://www.armoedebestrijding.be/>). Officiële vertegenwoordiging en deelname aan de begeleidingscommissie van het Steunpunt. ATD Vierde Wereld is één van de vijf door de staatssecretaris aangestelde vertegenwoordigers van verenigingen waar armen het woord nemen. Deze commissie volgt de werkzaamheden van het Steunpunt op, waaronder het tweejaarlijks verslag, en bewaakt haar methodologie. Deelname Collectief van Verenigingen Partners van het Algemeen Verslag over de Armoede. Lid van de stuurgroep (Andere leden: Front Commun des SDF, Le Pivot, Centrum Kauwenberg, Daklozen Aktie Komitee, Luttes Solidarités Travail (LST), ATD Quart Monde). ATD Vierde Wereld werkte mee aan de DVD van het Steunpunt Armoedebestrijding rond de non-take up van rechten: 'Armoede en ineffectiviteit van rechten: niet-toegang tot en niet-gebruik van rechten'. Deze verschijnt in 2016.

Op 26 juni nam ATD Vierde Wereld Vlaanderen in samenwerking met ATD Quart Monde Wallonie-Bruxelles op uitnodiging van de Senaat deel aan de hoorzitting rond kinderarmoede.

Samenwerkingen op internationaal vlak: ATD Vierde Wereld Vlaanderen werkt samen met haar zusterbewegingen in binnen- en buitenland.

OD: ATD stimuleert lokale dialoog rond armoedebestrijding.

De verschillende groepen nemen deel aan verschillende overlegorganen. Telkens houdt men een pleidooi om er over te waken dat men bij maatregelen ook de allerarmsten bereikt. Bij evaluaties van debatten brengen we vaak in dat armen niet konden deelnemen: de noodzakelijke voorwaarden om participatie van mensen in armoede toe te laten zijn niet aanwezig. We realiseerden deze doelstelling ook via onze campagne Strootjes in het zand (zie p. 19), de filmvoorstellingen van Joseph, de rebel (zie p. 20) en onze acties rond 17 oktober (zie p. 45).

1.4.2. Landelijke dialoog en beleidsbeïnvloeding

OD: De Volksuniversiteit van de Vierde Wereld is een reëel oefenterrein voor maatschappelijke dialoog voor mensen in armoede en bondgenoten.

In 2015 gingen de volgende volksuniversiteiten door:

28-02-2015: Relatie met publieke diensten - drempels

30-05-2015: Vrije tijd – cultuur

03-10-2015: Ons budget beheren

28-11-2015: Een onvoorwaardelijk basisinkomen

28-02-2015: Relatie met publieke diensten – drempels

In deze Volksuniversiteit spraken we over de drempels die we ervaren wanneer we naar publieke diensten stappen als vervolg op de Volksuniversiteit van 11 november 2014 over publieke diensten. Tijdens deze Volksuniversiteit was Caroline Balliauw van Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen te gast.

We bespraken een aantal drempels: schending van de privacy, voorwaarden, taal, financiële drempel, een etiket of stempel krijgen, ingewikkeld, toegankelijk en schaamte/angst.

Op basis van deze Volksuniversiteit en die van 11 november 2014, werd aan de brochure “Samen op weg gaan geeft vertrouwen” gewerkt.

Het verslag van deze Volksuniversiteit werd gemaakt door de groep in Willebroek.

Aan deze Volksuniversiteit namen 48 personen deel, van wie 24 in armoede, met 13 nieuwkomers.

30-05-2015: Vrije tijd – cultuur

Tijdens deze Volksuniversiteit was Caroline Pattyn van het Netwerk tegen Armoede te gast. De gastspreker gaf nuttige informatie, onder meer over de Vrijetijdspas of Uitpas. Het ging er vooral over dat het systeem van de UiT-pas eenvoudiger kan. Het zou gemakkelijker zijn als alle systemen van de UiT-pas op elkaar aansluiten. De deelnemers gaven aan dat er nog meer informatie moet gegeven worden, zowel aan de loketbedienden als aan de mensen met een UiT-pas/Vrije Tijdspas. Mogelijke gebruikers van deze passen weten te weinig waar ze naar toe kunnen. Tijdens de volksuniversiteit kwamen we ook tot de conclusie dat een UiT-pas eigenlijk niet zou mogen bestaan. Als iedereen een waardig inkomen zou hebben, is een vrijetijdspas overbodig. Hieruit ontstond het idee voor de volksuniversiteiten van 3 oktober en 28 november.

Het verslag van deze volksuniversiteit werd door BMLIK Gent gemaakt.¹⁰

Aan deze Volksuniversiteit namen 44 personen deel, van wie 25 in armoede, met 6 nieuwkomers.

03-10-2015: Ons budget beheren

Tijdens deze Volksuniversiteit was Anne Pelerin van het CAW Brussel te gast. Zij werkt bij het CAW, dienst schuldbemiddeling. Ze had het over welke steun bestaat om je te helpen je budget te beheren: bij zowel het OCMW als het CAW kan je budgetbegeleiding en budgetbeheer vragen. Bij bepaalde diensten van het OCMW en CAW is er ook (collectieve)

schuldbemiddeling. Daarnaast deelden de militanten tips met elkaar om geld te besparen.

Het verslag werd gemaakt door de groep in Ronse.

¹⁰ Voor de verslagen van de VU's, zie <http://www.atd-vierdewereld.be/-Volksuniversiteit-.html>.

Aan deze Volksuniversiteit namen 57 personen deel, van wie 37 in armoede en 10 nieuwkomers.

28-11-2015: Een onvoorwaardelijk basisinkomen

Tijdens deze Volksuniversiteit waren Sarah Van Liefferinge, van het Belgisch Netwerk voor het Basisinkomen, en Arne Proesmans van het Netwerk tegen Armoede te gast.

Het onderwerp was een onvoorwaardelijk basisinkomen. We kwamen tot een aantal conclusies. Iedereen vindt het **belangrijk dat sociale correcties blijven**. Het onvoorwaardelijk basisinkomen kan er alleen maar komen als de maatschappij verandert. Elkaar helpen zonder dat je er voor betaald wordt, zal nodig zijn. Een onvoorwaardelijk

basisinkomen invoeren kan ook niet zomaar. Mensen die b.v. nu 1800 euro pensioen krijgen vallen terug op 1500 euro. Maar mensen met 800 euro uitkering krijgen plots 1500 euro. Dat proces moet begeleid worden. Het onvoorwaardelijk basisinkomen betekent wel dat mensen een ander leven kunnen leiden. Zo zou een deelneemster die nu 5 kinderen heeft niet meer moeten werken en thuis kunnen blijven om voor haar kinderen te zorgen. Ook de stress “komen we deze maand rond”, “hoe betaal ik die rekening” valt weg. Stress maakt mensen ziek. Je kan halftijds, twee uur/dag gaan werken. Het leven zal aangenamer zijn.

Tijdens deze Volksuniversiteit werd een creatief atelier (collages maken) georganiseerd rond het thema (zie kwaliteitsbeleid p. 31).

Het verslag van deze Volksuniversiteit werd geschreven door de groep uit Oostende.

Aan deze Volksuniversiteit namen 53 personen deel, van wie 26 in armoede, met 3 nieuwkomers.

Aan deze activiteit nemen onze eigen groepen deel: Oostende, Ronse, Willebroek en Brussel. Een medestander uit Brugge komt in tandem met een persoon in armoede van Uze Plekke. Daarnaast komen ook partnergroepen. In 2015 waren dat BMLIK Gent, Mensen voor Mensen Aalst, Kauwenberg en de Doorzetters Antwerpen.

Zoals reeds gezegd, bundelden we de inhoud van vier Volksuniversiteiten in een brochure (zie focus brochure p. 28).

In 2015 werd de Volksuniversiteit vernieuwd. Er wordt bij elke universiteit kinderanimatie voorzien, zodat het om echte gezinsuniversiteiten gaat. Daarnaast werd een Facebookpagina opgericht (zie kwaliteitsbeleid p. 31).

1.5. Doorgeven van en deelnemen aan een brede nationale en internationale stroming van inzet en verzet tegen extreme armoede (SD 5)

1.5.1. Internationale deelname van actieve leden

OD: ATD Vlaanderen maakt deelname van leden aan internationale ontmoetingen mogelijk. Leden van ATD Vierde Wereld delen de overtuiging dat grensoverschrijdende acties en ontmoetingen de vicieuze cirkel van armoede en sociale uitsluiting doorbreken en dat, mede door de toenemende globalisering, armoedebestrijding geen grenzen kent.

We spraken eerder al over de 2 seminars in Wijhe (NL) waar een stafmedewerker en militant aan deelnamen. Daarnaast trok onze stagiair voor 3 dagen naar Frimhurst (VK) om deel te nemen aan de projecten in het vakantiehuis van ATD daar.¹¹ Een jonge militant nam ook deel aan de jongerendagen te Wijhe van 17 t.e.m. 21 augustus.

¹¹ Hierover verscheen een artikel in het Vierde Wereldblad van juni 2015: <http://www.atd-vierdewereld.be/De-helende-werking-van-Frimhurst.html>

1.5.2. Getuigenissen, publicaties, studiewerk. Werelddag van Verzet tegen grote armoede, 17 oktober

OD: ATD is jaarlijks medeorganisator van een Europese Werelddag van Verzet tegen armoede, bij de gedenksteen bij het Europees Parlement in Brussel.

De verschillende ATD groepen nemen door het jaar deel aan de verschillende lokale werkgroepen rond 17 oktober. De 17 oktober activiteiten, waarvan ATD Vierde Wereld initiatiefnemer was of aan meewerkte, werden aangekondigd in het Vierde Wereldblad. Er werd ook verwezen naar onze website, waar de activiteiten up-to-date werden gehouden. Daarnaast is er een internationale website ronde deze werelddag: refuserlamisere.org/comite. Hierop werden de activiteiten geplaatst.

Brugge: ATD Vierde Wereld Brugge was samen met Vormingplus medeorganisator van de Inleefweek van 5 tot 12 oktober. Tijdens deze inleefweek probeerden de deelnemers te leven met een beperkt budget om een idee te krijgen van wat in armoede leven betekent. Op 17 oktober werd er, onder de leuze “Samen voor een waardig inkomen”, hulde gebracht aan

slachtoffers van armoede en uitsluiting door middel van een panelgesprek met Frederic Vanhauwaert, de deelnemers aan de inleefweek en mensen met armoede-ervaring. De dag werd afgesloten met een optocht door de straten van Brugge.¹²

Brussel: Op woensdag 21 oktober was er in het Europees parlement een zitting met als thema “Samen voor een duurzame toekomst zonder armoede en discriminatie!” Dit op initiatief van de Intergroep “Extreme Armoede en Mensenrechten - Vierde Wereld Comité”.

Koksijde: Op vrijdag 16 oktober werd een powerpointpresentatie afgespeeld rond 17 oktober in de inkomhal van het Sociaal Huis. Tegelijkertijd werden op de markt infoblaadjes uitgedeeld.

¹² Zie <http://deredactie.be/cm/vrtnieuws/videozone/nieuws/binnenland/1.2471059> (geraadpleegd op 29/12/2015)

Kortrijk: In Kortrijk werd op 17 oktober een optocht georganiseerd met aansluitend de opening van de (reizende) fototentoonstelling “ontdek het verhaal achter de foto”. Mensen met armoede-ervaring en plaatselijke fotografen werkten hiervoor samen.

Middelkerke: In Middelkerke waren er informatiestands, uitgewerkt door een werkgroep van hulpvragers en hulpverleners. Aan deze stands kon je lekkernijtjes proeven, bereid door de cursisten van de OCMW opleiding keuken.

Oostende: Op zaterdag 17 oktober werd in het Leopoldpark “soep an d’horloge” georganiseerd: soep met brood, ontmoeting, muzikale verrassingsact en randanimatie.

Ronse: Op woensdag 14 oktober was er op de Grote Markt een stoelenactie rond de thema’s wonen, werk, gezondheid en vrije tijd. Deze actie werd luister bij gezet door een flashmob¹³. De Lochting bood soep aan. Er werd aan de bibliotheek plechtig afgesloten bij de steen ‘Armoede, een blok aan ons been!’. Op zaterdag 17 oktober was er een actie op de Grote Markt “soep op de stoep” met doorlopend de video van ATD Vierde Wereld over armoede in de wereld.

Willebroek: Van maandag 12 tot en met vrijdag 16 oktober liep in het Oud gemeentehuis de interactieve tentoonstelling “Armoede, niets is wat het lijkt”, die zich in het bijzonder richtte tot scholieren. Op zaterdag 17 oktober was er in het Oud gemeentehuis een activiteitenmarkt met dialoogtafels, workshops en doorlopende activiteiten. Op maandag 26 oktober kon je op dezelfde plek terecht voor infostands van verschillende verenigingen en vooral een gezellig samenzijn.

¹³ Zie https://www.youtube.com/watch?v=_kSqLRQ6Xaw (geraadpleegd op 29/12/2015)

FOCUS: Gedenksteen Leuven

Een collectief van Leuvense welzijnsorganisaties organiseert sedert minstens 5 jaar een activiteit rond 17 oktober. Tot dit collectief behoren 't Lampeke en Leren ondernemen, beide verenigingen waar armen het woord nemen. Het Leuvens Collectief tegen Armoede wil via een actie jaarlijks duidelijk maken dat armoede een schending van mensenrechten is. Tijdens de maandelijkse bijeenkomsten van dit collectief, groeide het idee om in Leuven ook een gedenksteen te onthullen. Deze gedenksteen is een kopie van de Steen die op 17 oktober 1987 te Parijs onthuld werd. Met enkele mensen die tot dit collectief behoren hebben we goede contacten. Dit zorgde ervoor dat ATD een uitnodiging kreeg om tijdens een maandelijks bijeenkomst uitleg te geven over het ontstaan van 17 oktober en het belang van de steen. Na deze bijeenkomst, bleven we het collectief ondersteuning bieden bij de uitwerking van het programma voor 17 oktober 2015. Het uiteindelijke programma werd door het collectief uitgewerkt. Op vraag van het collectief, nodigden we een vertegenwoordiger van het Internationaal 17 oktobercomité uit. Aye Aye Win, lid van dit comité en mede-oprichtster van Dignity International, nam deze uitnodiging aan. Na een enthousiaste toespraak, huldigde zij, samen met de burgemeester van Leuven, de steen in. Wij namen ook contact op met andere plaatsen in België waar een gedenksteen ligt en nodigden hen namens het comité uit om aanwezig te zijn. Enkel een vertegenwoordiging van LST te Namen kon hierop ingaan. In de andere steden waren telkens eigen activiteiten geprogrammeerd.

Naast een optocht op 17 oktober, een animatieprogramma en de onthulling van de Steen, had het Leuvens Collectief tegen Armoede ook een weekprogramma voorzien. Tijdens dit programma draaide het collectief de film "Joseph, de rebel" en op de vooravond van 17 oktober maakten ze tijd vrij om dieper in te gaan op de inhoud van de Dag van Verzet tegen Armoede. Een Leuvense medestander nam de organisatie van deze avond in handen. Samen met haar zochten we Leuvense militanten op die er bij waren in Parijs op 17 oktober 1987. Een stafmedewerker schreef samen met hen de betekenis van dit moment uit. Op de avond zelf, getuigden deze militanten over hun aanwezigheid in Parijs en legden ze uit wat voor hen de dag van Verzet tegen Armoede vandaag betekent. Daarnaast namen we ook contact op met twee voormalige Leuvense medestanders. Zij werken nu als permanent werker voor ATD in de Filippijnen. Zij maakten een videoboodschap waarin ze uitlegden wat er op 17 oktober in de Filippijnen gebeurt. Deze video kreeg eveneens een plaats in het avondprogramma van de vrijdag. Tijdens de week liep ook een tentoonstelling in het Leuvens stadhuis. Scholen en eigen kinderwerkingen maakten heel verschillende werken rond armoede. Foto's van alle kopieën van de gedenksteen tegen armoede kregen een plaats. ATD stond in voor het leveren van deze foto's.

Aye Aye Win en Louis Frans van het Leuvens Collectief tegen Armoede

1.5.3. Armoedebestrijding wereldwijd

OD: ATD neemt inspirerende acties en inzet uit andere landen op in bijeenkomsten en publicaties in Vlaanderen. Vertalingen van realiteiten van armoede in federale en internationale bijeenkomsten, publicaties en studiewerk (zie SD 2, eigen publicaties)

De groepsverantwoordelijken krijgen de “brief van de Algemene Delegatie ATD Vierde Wereld” toegestuurd met nieuws over de beweging wereldwijd. Met deze brieven wil de Algemene Delegatie info geven en een verbondenheid bewerkstelligen.

Twee Vlaamse vrijwilligers zijn werkzaam in de Filipijnen. Een andere vrijwilliger werkt in Duitsland. Tijdens de startdag kwam een permanent werker vertellen over het leven van vluchtelingen in Beiroet en het ATD-project daar. In het laatste nummer van het Vierde Wereldblad 2015 verscheen

hierrond ook een artikel. “Samenleven met vluchtelingen in Beiroet.” In dit zelfde nummer getuigde een Duitse medestander over haar engagement bij vluchtelingen in Duitsland: “Armoede, vluchtelingen en engagement in Duitsland.” De Vierde Wereldbladen zijn allemaal raadpleegbaar op onze website: <http://www.atd-vierdewereld.be/PDF-versies-van-het-VierdeWereldblad>.

OD: Door bezoek van internationaal verantwoordelijken kunnen ATD-groepen en partnergroepen hun engagement inschrijven in een wereldwijd verzet tegen armoede.

Begin maart (4 tot en met 7 maart) kwamen twee leden van de algemene internationale leiding op bezoek naar Vlaanderen. Ze bezochten de groep van Willebroek en Oostende. Beide groepen stelden hun werking voor. De internationale verantwoordelijken vertelden over hun ontmoetingen met groepen in Centraal Afrika en Burkina Faso. Ze stonden meer bepaald stil bij het engagement van mensen met armoede-ervaring in dit werelddeel. In Willebroek namen ze de tijd om het project van de pleegtuinen te bezoeken en kregen hierbij uitleg van iemand met armoede-ervaring. De internationale beweging ATD heeft voor de komende jaren o.a. volgende prioriteit: opkomen voor een

duurzame economie die de mensen en aarde respecteert. Met de militant werd uitgewisseld over andere ATD-projecten die rond duurzaamheid werken. Een andere militant nodigde de internationale leiding uit voor een maaltijd. Te Brussel ontmoetten ze een andere militant. Ze vertelde over haar engagement binnen en buiten ATD: hoe ze na jaren deel te nemen aan de volksuniversiteit, de stap zette om coach te worden binnen Bindkracht. Daarnaast ontmoette de algemene delegatie ook een medestander van Leuven die vertelde over de toekomstige onthulling van een kopie van de gedenksteen. De internationaal verantwoordelijken engageerden zich om tijdens dit belangrijk gebeuren iemand van de internationale 17 oktober commissie af te vaardigen.

We vonden het ook belangrijk dat de internationale verantwoordelijken andere initiatieven op het vlak van armoedebestrijding leerden kennen. Ze bezochten het project van de brugfiguren van de stad Gent, Vierdewereldgroep Mensen voor Mensen in Aalst, Welzijnsschakels en het Netwerk tegen Armoede. Het werden telkens interessante ontmoetingen waarbij de internationaal verantwoordelijken er voor zorgden om deze projecten in een internationale dimensie te plaatsen. Zo gaven ze voorbeelden van andere initiatieven in Madagaskar die ervoor zorgen dat de kloof tussen onderwijs en kinderen in armoede kleiner wordt, projecten rond cultuur elders in de wereld,... We ervoeren dat voor deze projecten het een erkenning betekende dat ze bezoek kregen van de internationaal verantwoordelijken van ATD.

Op 12 juni kwam de verantwoordelijke voor de Tapor-werking naar België. Ze bezocht de groep te Willebroek. Voor de groepsverantwoordelijke was het een kans om de werking te Willebroek uit te leggen. Van de internationale verantwoordelijke kreeg ze informatie over andere groepen wereldwijd.

1.6. Overzicht werkingscriteria bovenlokale vereniging waar armen het woord nemen

Eigen activiteiten ontplooiën in minstens 4 provincies of programmatieregio's

ATD heeft vier lokale groepen waarin medestanders en militanten als vrijwilliger rechtstreeks geëngageerd zijn met personen in armoede: **Willebroek, Oostende, Ronse** en **Brussel**. Daarnaast zijn er medestandersgroepen in **Kortrijk, Brugge** en **Hasselt**.

Mensen in armoede bereiken: minimum 20 personen en minimum 4 personen per provincie in minimaal 4 provincies

Via onder meer de celwerkingen, de vier Volksuniversiteiten, de juridische permanentie in Hasselt (De Papiermolen) en de huisbezoeken voldoen we aan het criterium om minstens 20 personen in armoede te bereiken, met minimum 4 personen per provincie in minimum 4 provincies.

Bijvoorbeeld:

Volksuniversiteit van 3 oktober in Brussel

- 3 uit Oostende (West-Vlaanderen)
- 11 uit Antwerpen (Kauwenberg) en 6 uit Willebroek (Antwerpen)
- 3 uit Brussel
- 7 uit Ronse, 3 uit Gent, 2 uit Aalst (Oost-Vlaanderen)

Volksuniversiteit van 28 november in Brussel

- 5 uit Oostende
- 4 uit Antwerpen en 5 uit Willebroek
- 1 uit Brussel
- 6 uit Ronse

Daarnaast bereikt de Papiermolen ongeveer 30 personen in armoede in Hasselt.

5 informatie- of vormingsactiviteiten voor mensen in armoede, minimum 1 in elk van de 4 provincies

Overzicht informatie-vormingsactiviteiten voor mensen in armoede			
Datum Plaats	Inhoud vorming	Aantal deelnemers	Van wie in armoede
24/01/2015 Brussel	Kennisvoormiddag Thema: integrale jeugdhulp	21	7
28/02/2015 Gent	Volksuniversiteit Thema: Onze relatie met publieke diensten	56	36
24/03/2015 Willebroek	Anita Rimaux, projectmedewerker opstart wijkgezondheidscentrum Willebroek (Samenlevingsopbouw Antwerpen provincie vzw), geeft de groep informatie over het nieuwe Wijkgezondheidscentrum in Willebroek.	19	16
09/05/2015 Brussel	Kennisvoormiddag Thema: vooroordelen	18	6
30/05/2015 Gent	Volksuniversiteit Thema: Vrije tijd	44	24
22/09/2015 Willebroek	gastsprekers basiseducatie (Open School) (Boudewijn, Jimmy, Marc en Mieke)	13	9
03/10/2015 Brussel	Volksuniversiteit Thema: ons budget beheren	57	37
24/11/2015 Oostende	Jens van ' Budget In-Zicht' geeft vorming over de verschillende soorten hulpverlening als je met schulden kampt. Zoals : budgetbegeleiding, budgetbeheer, collectieve schuldbemiddeling,..	18	16
28/11/2015 Gent	Volksuniversiteit Thema: een onvoorwaardelijke basisinkomen	53	26

Informatie- vormingsactiviteiten opzetten voor niet-armen, minimum 1 in elk van de 4 provincies

Overzicht informatie-vormingsactiviteiten voor mensen niet in armoede			
Datum Plaats	Inhoud vorming	Aantal deelnemers	Van wie in armoede
29/04/2015 Oostende	Leesavond "Parels van Karel"	18	2
07/05/2015 Koksijde	Informatie-voordracht over 17 oktober, ATD Vierde Wereld en armoedebestrijding	28	0
09/05/2015 Brussel	Kennisvoormiddag	18	6
21/05/2015 Brugge	Bijeenkomst Strootjes in het Zand	30	5
04/10/2015 Zonhoven	Bijeenkomst Strootjes in het Zand	13	0
15/10/2015 Willebroek	Bijeenkomst Strootjes in het Zand	*	*
17/10/2015 Willebroek	Dialogotafels	*	*
12/11/2016 Brussel VZW Wijkpartenariaat - De Schakel	Filmvertoning Joseph De Rebel	*	*
16/11/2016 Brussel ZITA (Kind en Preventie)	Filmvertoning Joseph De Rebel	4	0
22/10/2015 Antwerpen	Bijeenkomst Strootjes in het Zand	20	0
24/11/2015 Diksmuide	info- en gespreksavond Welzijnszorg 2015 "Een toekomst zonder armoede"	*	*

24/11/2015 Oostende	voorstelling bundel; Samen op weg gaan geeft vertrouwen aan Beweging.net	13	2
26/11/2015 Middelkerke	Vorming aan studenten (psychologie, orthopedagogie, lerarenopleiding, sociaal werk) Spelen inleefspel: ganzenbord vierde wereld	10	1
02/12/2015 Brugge	Dialogotafels rond sociale huisvesting	130	40
10/12/2015 Brussel	voorstelling ATD aan Socius+ impulsen geven voor socio-culturele verenigingen	*	*

*Voor samenwerkingsverbanden en publieke evenementen is het niet altijd mogelijk om een deelnemerslijst bij te houden.

Werken rond 1 beleidsthema met toepassing van de zes criteria. Hierbij minstens twee andere actoren betrekken, waarvan minstens 1 van deze actoren een bijdrage levert aan de oplossing van de ervaren problemen:

Zie de brochure vanaf pagina 28.

2. Financieel verslag 2015

2.1. Beroepskrachten in dienst op 31 december 2015

Financieringskanaal	Aantal voltijdsequivalenten
Subsidie Armoededecreet	3,5 vte
Gesco	0 vte
Sociale Maribel	0 vte
Andere financiering	0 vte
Detachering	0 vte
Totale tewerkstelling	3,5 vte
Waarvan opgeleide ervaringsdeskundigen	0 vte
Waarvan niet-opgeleide ervaringsdeskundigen	0 vte

2.2. Jaarrekening

JAARREKENING IN EURO

Naam: ATD Vierde Wereld Vlaanderen

Rechtsvorm: Vereniging zonder winstoogmerk

Adres: Victor Jacobslaan

Nr: 12

Bus:

Postnummer: 1040

Gemeente: Etterbeek

Land: België

Rechtspersonenregister (RPR) - Rechtbank van Koophandel van Brussel, franstalige

Internetadres: <http://www.atd-vierdewereld.be/>

Ondernemingsnummer

BE 0431.892.993

Datum van de neerlegging van de oprichtingsakte OF van het recentste stuk dat de datum van bekendmaking van de oprichtingsakte en van de akte tot statutenwijziging vermeldt.

25-07-2011

JAARREKENING goedgekeurd door de algemene vergadering* van

20-04-2016

met betrekking tot het boekjaar dat de periode dekt van

01-01-2015

tot

31-12-2015

Vorig boekjaar van

01-01-2014

tot

31-12-2014

De bedragen van het vorige boekjaar zijn identiek met die welke eerder openbaar werden gemaakt.

Zijn gevoegd bij deze jaarrekening:

Nummers van de secties van het standaardmodel die niet werden neergelegd omdat ze niet dienstig zijn:

VKT-vzw 1.2, VKT-vzw 5.1.1, VKT-vzw 5.1.3, VKT-vzw 5.2.1, VKT-vzw 5.2.2, VKT-vzw 5.3, VKT-vzw 5.4, VKT-vzw 5.6, VKT-vzw 5.7, VKT-vzw 6

VOLLEDIGE LIJST met naam, voornamen, beroep, woonplaats (adres, nummer, postnummer en gemeente) en functie in de vereniging of stichting, van de BESTUURDERS EN COMMISSARISSEN en, in voorkomend geval, van de vertegenwoordiger in België van de buitenlandse vereniging

BOGAERT Karl, Ludo, Florent

Onderbosstraat 26
3040 Huldenberg
BELGIË

Begin van het mandaat: 27-04-2013

Einde van het mandaat: 27-04-2017

Bestuurder

DECUYPERE Maryke, Irène, Adèle

Pastorijstraat 2
9880 Aalter
BELGIË

Begin van het mandaat: 26-04-2014

Einde van het mandaat: 26-04-2018

Bestuurder

EYLENBOSCH Paul, Désiré

<p>Pieter Van Isackerlaan 32 2100 Deurne (Antwerpen) BELGIË</p> <p>Begin van het mandaat: 26-04-2014</p> <p>FOUBERT Dominique</p> <p>Hernestraat 30 1570 Galmaarden BELGIË</p> <p>Begin van het mandaat: 30-05-2012</p> <p>MAES Isabelle, Ghislaine</p> <p>Jacquetbosstraat 1 8587 Spiere-Helkijn BELGIË</p> <p>Begin van het mandaat: 30-05-2012</p> <p>MEEUSEN Miriam</p> <p>Willem Van Oranjestraat 1 2830 Willebroek BELGIË</p> <p>Begin van het mandaat: 26-04-2014</p> <p>POLFLIET Godelieve, Marie, Leopold</p> <p>P. Daenstraat 25 3010 Kessel-lo BELGIË</p> <p>Begin van het mandaat: 30-05-2012</p> <p>POPPE Maria Theresia Francine</p> <p>Kortestraat 16 9240 Zele BELGIË</p> <p>Begin van het mandaat: 30-05-2012</p> <p>PYPAERT Isabelle, Marie, Guillaumine</p> <p>Rue Antoine de Saint-Exupéry 19 95540 Méry-sur-Oise FRANKRIJK</p> <p>Begin van het mandaat: 30-05-2012</p> <p>VAN BREEN Herman, Alfons, Elisabeth</p> <p>Terspoutland 8 3090 Overijse BELGIË</p> <p>Begin van het mandaat: 30-05-2012</p> <p>DEBROUX-LEDDÉ Marie-Chantal (A00968)</p> <p>Réviser d'Entreprise Avenue J.F. Debecker 114 1200 Sint-Lambrechts-Woluwe BELGIË</p> <p>Begin van het mandaat: 27-04-2013</p>	<p>Einde van het mandaat: 26-04-2018</p> <p>Einde van het mandaat: 30-05-2016</p> <p>Einde van het mandaat: 30-05-2016</p> <p>Einde van het mandaat: 26-04-2018</p> <p>Einde van het mandaat: 30-05-2016</p> <p>Einde van het mandaat: 30-05-2016</p> <p>Einde van het mandaat: 30-05-2016</p> <p>Einde van het mandaat: 30-05-2016</p> <p>Einde van het mandaat: 30-05-2016</p> <p>Einde van het mandaat: 30-05-2016</p> <p>Einde van het mandaat: 30-05-2016</p> <p>Einde van het mandaat: 27-04-2016</p>	<p>Bestuurder</p> <p>Bestuurder</p> <p>Voorzitter van de Raad van Bestuur</p> <p>Bestuurder</p> <p>Bestuurder</p> <p>Bestuurder</p> <p>Bestuurder</p> <p>Bestuurder</p> <p>Bestuurder</p> <p>Bestuurder</p> <p>Bestuurder</p> <p>Commissaris</p>
--	---	--

-
- * Door de raad van bestuur in geval van een stichting / door het algemeen leidinggevend orgaan in geval van een internationale vereniging zonder winstoogmerk.

Nr. BE 0431.892.993

VKT-vzw 2.1

BALANS NA WINSTVERDELING

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
ACTIVA				
VASTE ACTIVA		20/28		
Oprichtingskosten		20		
Immateriële vaste activa	5.1.1	21		
Materiële vaste activa	5.1.2	22/27		
Terreinen en gebouwen		22		
In volle eigendom van de vereniging of stichting		22/91		
Overige		22/92		
Installaties, machines en uitrusting		23		
In volle eigendom van de vereniging of stichting		231		
Overige		232		
Meubilair en rollend materieel		24		
In volle eigendom van de vereniging of stichting		241		
Overig		242		
Leasing en soortgelijke rechten		25		
Overige materiële vaste activa		26		
In volle eigendom van de vereniging of stichting		261		
Overige		262		
Activa in aanbouw en vooruitbetalingen		27		
Financiële vaste activa	5.1.3/5.2.1	28		
VLOTTENDE ACTIVA		29/58	22.492	22.561
Vorderingen op meer dan één jaar		29		
Handelsvorderingen		290		
Overige vorderingen		291		
waarvan niet-rentedragende vorderingen of gekoppeld aan een abnormaal lage rente		2915		
Vorraden en bestellingen in uitvoering		3		
Vorraden		30/36		
Bestellingen in uitvoering		37		
Vorderingen op ten hoogste één jaar		40/41	11.301	14.864
Handelsvorderingen		40		
Overige vorderingen		41	11.301	14.864
waarvan niet-rentedragende vorderingen of gekoppeld aan een abnormaal lage rente		415		
Geldbeleggingen	5.2.1	50/53		
Liquide middelen		54/58	10.320	6.900
Overlopende rekeningen		490/1	871	797
TOTAAL VAN DE ACTIVA		20/58	22.492	22.561

Nr.	BE 0431.892.993	VKT-vzw 2.2
-----	-----------------	-------------

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vong boekjaar
PASSIVA				
EIGEN VERMOGEN		10/15	<u>2.464</u>	<u>2.945</u>
Fondsen van de vereniging of stichting		10	262	262
Beginvermogen		100	262	262
Permanente financiering		101		
Herwaarderingsmeerwaarden		12		
Bestemde fondsen	5.3	13		
Overgedragen positief (negatief) resultaat (+)/(-)		14	2.202	2.683
Kapitaalsubsidies		15		
VOORZIENINGEN	5.3	16		
Voorzieningen voor risico's en kosten		160/5		
Voorzieningen voor terug te betalen subsidies en legaten en voor schenkingen met terugnemingsrecht		168		
SCHULDEN		17/49	<u>20.028</u>	<u>19.616</u>
Schulden op meer dan één jaar	5.4	17		
Financiële schulden		170/4		
Kredietinstellingen, leasingschulden en soortgelijke schulden		172/3		
Overige leningen		174/0		
Handelsschulden		175		
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen		176		
Overige schulden		179		
Rentedragend		1790		
Niet-rentedragend of gekoppeld aan een abnormaal lage rente		1791		
Borgtochten ontvangen in contanten		1792		
Schulden op ten hoogste één jaar	5.4	42/48	20.028	19.616
Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen		42		
Financiële schulden		43		
Kredietinstellingen		430/8		
Overige leningen		439		
Handelsschulden		44	6.728	8.609
Leveranciers		440/4	6.728	8.609
Te betalen wissels		441		
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen		46		
Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten		45	13.300	11.007
Belastingen		450/3		
Bezoldigingen en sociale lasten		454/9	13.300	11.007
Diverse schulden		48		
Vervallen obligaties en coupons, terug te betalen subsidies en borgtochten ontvangen in contanten		480/8		
Andere rentedragende schulden		4890		
Andere schulden, niet-rentedragend of gekoppeld aan een abnormaal lage rente		4891		
Overlopende rekeningen		492/3		
TOTAAL VAN DE PASSIVA		10/49	<u>22.492</u>	<u>22.561</u>

Nr. BE 0431.892.993

VKT-vzw 3

RESULTATENREKENING

	Toel.	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar
Bedrijfsopbrengsten en bedrijfskosten				
Brutomarge (+)/(-)		9900	107.771	93.808
Bedrijfsopbrengsten		70/74	152.862	130.065
Omzet		70		
Lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies		73		
Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen, diensten en diverse goederen		60/61	45.091	36.257
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen (+)/(-)	5.5	62	107.989	93.394
Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa		630		
Waardeverminderingen op voorraden, op bestellingen in uitvoering en op handelsvorderingen: toevoegingen (terugnemingen) (+)/(-)		631/4		
Voorzieningen voor risico's en kosten: toevoegingen (bestedingen en terugnemingen) (+)/(-)		635/8		
Andere bedrijfskosten		640/8	131	246
Als herstructureeringskosten geactiveerde bedrijfskosten (-)		649		
Positief (Negatief) bedrijfsresultaat (+)/(-)		9901	-349	168
Financiële opbrengsten	5.5	75		
Financiële kosten	5.5	65	132	118
Positief (Negatief) resultaat uit de gewone bedrijfsuitoefening (+)/(-)		9902	-481	50
Uitzonderlijke opbrengsten		76		
Uitzonderlijke kosten		66		
Positief (Negatief) resultaat van het boekjaar (+)/(-)		9904	-481	50

Nr.	BE 0431.892.993	VKT-vzw 4
-----	-----------------	-----------

RESULTAATVERWERKING

	Codes	Boekjaar	Vorig boekjaar	
Te bestemmen positief (negatief) resultaat	(+)/(-)	9906	2.202	2.632
Te bestemmen positief (negatief) resultaat van het boekjaar	(+)/(-)	9905	-481	51
Overgedragen positief (negatief) resultaat van het vorige boekjaar	(+)/(-)	14P	2.683	2.632
Onttrekking aan het eigen vermogen		791/2		
aan de fondsen van de vereniging of stichting		791		
aan de bestemde fondsen		792		
Toevoeging aan de bestemde fondsen		602		
Over te dragen positief (negatief) resultaat	(+)/(-)	14	2.202	2.683

Nr.	BE 0431.892.993	VKT-vzw 5.1.2
-----	-----------------	---------------

**TOELICHTING
STAAT VAN DE VASTE ACTIVA**

	Codes	Boekjaar	Vong boekjaar
MATERIELE VASTE ACTIVA			
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8199P	XXXXXXXXXX	7.488
Mutaties tijdens het boekjaar			
Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa	8169		
Overdrachten en buitengebruikstellingen	8179		
Overboekingen van een post naar een andere	8189		
	(+)(-)		
Aanschaffingswaarde per einde van het boekjaar	8199	7.488	
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8259P	XXXXXXXXXX	
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8219		
Verworven van derden	8229		
Afgeboekt	8239		
Overgeboekt van een post naar een andere	8249		
	(+)(-)		
Meerwaarden per einde van het boekjaar	8259		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8329P	XXXXXXXXXX	7.488
Mutaties tijdens het boekjaar			
Geboekt	8279		
Teruggenomen	8289		
Verworven van derden	8299		
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen	8309		
Overgeboekt van een post naar een andere	8319		
	(+)(-)		
Afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar	8329	7.488	
NETTOBOEKWAARDE PER EINDE VAN HET BOEKJAAR	22/27		
WAARVAN			
In volle eigendom van de vereniging of stichting	8349		

Nr.	BE 0431.892.993	VKT-vzw 5.2.3
-----	-----------------	---------------

INLICHTINGEN OMTRENT DE DEELNEMINGEN

LIJST VAN DE ANDERE VERBONDEN ENTITEITEN

NAAM, volledig adres van de ZETEL, RECHTSVORM en, zo het een entiteit naar Belgisch recht betreft, het ONDERNEMINGSNUMMER
ATD Vierde Wereld België VZW BE 0408.429.089 Vereniging zonder winstoogmerk Victor Jacobslaan 1040 1040 Etterbeek BELGIË

Nr.	BE 0431.892.993	VKT-vzw 5.5
-----	-----------------	-------------

RESULTATEN

	Codes	Boekjaar	Vong boekjaar
PERSONEEL EN PERSONEELSKOSTEN			
Werknemers waarvoor de vereniging of stichting een DIMONA-verklaring heeft ingediend of die zijn ingeschreven in het algemeen personeelsregister			
Totaal aantal op de afsluitingsdatum	9086	4	2
Gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten	9087	4	2
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	9088	5.575	3.999
Personeelskosten			
Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen	620	80.488	71.847
Werkgeversbijdragen voor sociale verzekeringen	621	20.431	21.350
Werkgeverspremies voor bovenwettelijke verzekeringen	622	345	289
Andere personeelskosten	623	6.745	-92
Ouderdoms- en overlevingspensioenen	624		
FINANCIËLE RESULTATEN			
Geactiveerde intercalaire interesten	6503		
Bedrag van het disconto ten laste van de vereniging of stichting bij de verhandeling van vorderingen	653		
Saldo van de gevormde (aangewende of teruggenomen) voorzieningen met financieel karakter	(+)(-) 656		

Nr.	BE 0431.892.993
-----	-----------------

VKT-vzw 7

WAARDERINGSREGELS

De schulden en de vorderingen worden geboekt tegen hun nominale waarde.

De materiële vaste activa staan vermeld bij de activa van de balans, tegen hun aankoopprijs, als deze de 250 euro overschrijdt.

Afgeschrijving.

- inrichting van de gebouwen	= 20 jaar	5%	20%	per jaar
- kantoormaterieel	= 5 jaar			
- computermaterieel	= 3 jaar	33%		
- de hande voertuigen	= 3 jaar	33%		
- nieuwe voertuigen	= 5 jaar	20%		

De eventuele beleggingen worden opgenomen op basis van hun waarde op 31 december 2006. Deze waarden worden door de bank, die deze beleggingen in bewaring heeft, doorgegeven. De liquide middelen worden op hun reële waarde geëvalueerd, zoals opgenomen in de documenten (bvb. bankafschriften).

Het geheel houdt rekening met:

- bij activa, de over te dragen kosten, en verkregen opbrengsten (te ontvangen subsidies)
- bij passiva, de aan te rekenen kosten en de over te dragen opbrengsten (subsidies).

MARIE-CHANTAL DEBROUX-LEDDET

Bedrijfsrevisor

J.F. Debeckerlaan, 114

1200 Brussel

ATD VIERDE WERELD VLAANDEREN VZW

Victor Jacobslaan, 12

1040 Brussel

**VERSLAG VAN DE COMMISSARIS AAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN DE
VERENIGING ATD VIERDE WERELD VLAANDEREN VZW OVER HET
BOEKJAAR AFGESLOTEN
OP 31 DECEMBER 2015**

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen, brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons oordeel over de jaarrekening en tevens de vereiste bijkomende verklaringen. De jaarrekening bevat de balans op 31 december 2015, en de resultatenrekening voor het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting .

Verslag over de jaarrekening – Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de controle uitgevoerd van de jaarrekening van de vereniging ATD VIERDE WERELD VLAANDEREN VZW over het boekjaar afgesloten op 31 december 2015, opgesteld op grond van het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, met een balanstotaal van € 22.492,48 en waarvan de resultatenrekening afsluit met een verlies van het boekjaar te bestemmen van € 480,66.

Verantwoordelijkheid van het bestuursorgaan voor het opstellen van de jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel, alsook voor het implementeren van de interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat, die het gevolg is van fraude of van fouten.

Verantwoordelijkheid van de commissaris

Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel over deze jaarrekening tot uitdrukking te brengen op basis van onze controle. Wij hebben onze controle volgens de internationale controlestandaarden (ISA's) uitgevoerd. Die standaarden vereisen dat wij aan deontologische vereisten voldoen, alsook de controle plannen en uitvoeren teneinde een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de in de jaarrekening opgenomen bedragen en toelichtingen. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de beoordeling door de commissaris, met inbegrip van diens inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude of van fouten. Bij het maken van die risico-inschatting neemt de commissaris de interne beheersing van de vereniging in aanmerking die relevant is voor het opstellen door de vereniging van de jaarrekening, die een getrouw beeld geeft, teneinde controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn, maar die niet gericht zijn op het geven van een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging. Een controle omvat tevens een evaluatie van de geschiktheid van de gehanteerde waarderingsregels en van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van de presentatie van de jaarrekening als geheel.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de vereniging de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om daarop ons oordeel te baseren.

Oordeel zonder voorbehoud

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van het vermogen en de financiële toestand van de vereniging ATD VIERDE WERELD VLAANDEREN VZW per 31 december 2015, alsook van haar resultaten over het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel.

Verslag betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het naleven door de vereniging van de wet van 27 juni 1921 op de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen, en van de statuten, alsook van de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die van toepassing zijn op het voeren van de boekhouding.

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde internationale auditstandaarden (ISA's), is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, de naleving van bepaalde wettelijke en reglementaire verplichtingen na te gaan. Op grond hiervan doen wij de volgende bijkomende verklaringen die niet van aard zijn om de draagwijdte van ons oordeel over de jaarrekening te wijzigen:

- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, werd de boekhouding gevoerd in overeenstemming met de in België van toepassing zijnde wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften.
- Wij dienen u geen verrichtingen of beslissingen mede te delen die in overtreding met de statuten of de wet van 27 juni 1921 op de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen zijn gedaan of genomen.

Brussel, 29 maart 2016

Commissaris

Marie-Chantal Debroux-Leddert

2.4. Detail van de 73-rekeningen

VZW:	ATD Vierde Wereld Vlaanderen	2015		
BOEKJAAR				
DETAIL VAN DE 73-REKENINGEN				
73	Lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies			152.861,87
730/731	Lidgelden			1.131,51
732/733	Schenkingen		Activiteitencentrum Willebroek	81.000,00
734/735	Legaten		Activiteitencentrum Giften	
736 Kapitaal- en interestsubsidies				
Subsidieverlener	Omschrijving		Activiteitencentrum	Bedrag
Gemeente Willebroek	subsidie aan verenigingen Willebroek		Activiteitencentrum Willebroek	1547
Vlaamse Overheid	subsidie aan erkende verenigingen waar armen het woord nemen		Activiteitencentrum Erkende VWAHWN	68404,49
Vivo	opleidingsbudget		Activiteitencentrum Erkende VWAHWN	158,84
	structurele interprofessionele looncorrectie		Activiteitencentrum Erkende VWAHWN	200,95
	recuperatie kosten		Activiteitencentrum Erkende VWAHWN	419,08

3. Stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van het beleidsplan

We hebben de strategische doelstellingen bereikt in deze beleidsperiode.

Strategisch Doel 1: Op zoek gaan naar en bereiken van personen en gezinnen in grote armoede

Net zoals de vorige jaren, hebben we steeds opnieuw gekozen voor de meest uitgesloten om onder andere afoming te vermijden en ervoor te zorgen dat niet enkel een beperkte groep armen rechten en erkenning krijgt. We zijn verder op zoek gegaan naar mensen die niet meetellen, door op weg te gaan met mensen en gezinnen in armoede op straat, thuis of in de buurt. We besteedden ook specifieke aandacht aan Brussel, waar een stafmedewerker samen met iemand met armoede-ervaring diensten contacteerde, maar ook naar vindplaatsen zoals sociale restaurants trok. We bereikten opnieuw mensen in armoede via onze celwerkingen en groepen. In Ronse, Willebroek en Oostende maakten de groepen er ook werk van om culturele uitstappen aan mensen in armoede aan te bieden. In Ronse zijn we meer dan 5 jaar heel intensief op weg gegaan met gezinnen die in armoede leven. Het lange tijd present zijn zorgde ervoor dat we als brugfiguur optraden. Dat betekende onder andere dat een bepaald gezin, dat te maken heeft met kinderen die uithuis geplaatst zijn, nieuwe kansen kreeg.

Gezinnen, mensen die met veel uitsluiting te maken krijgen, bleven en blijven een belangrijke doelgroep voor ATD. In de komende beleidsperiode willen we verder inzetten op het bereiken van mensen die uit de boot vallen.

Om jonge ouders te laten deelnemen aan de Volksuniversiteit, hebben we volop ingezet op gezinsvolksuniversiteiten. Tijdens de volksuniversiteiten, die op zaterdag doorgingen, werd er kindersanimatie voorzien.

Dankzij onze contacten met mensen die in armoede leven, bouwden we een kennis op. Deze kennis gaven we o.a. via een vaste rubriek in ons Vierde Wereldblad door.

Strategisch Doel 2: Burgers op het hele grondgebied aanspreken en oproepen tot inzet voor een wereld zonder sociale uitsluiting

Zoals reeds aangegeven in het vorige voortgangsrapport, willen we zorgen voor een beeldvorming die stimuleert. Beeldvorming brengt mensen in beweging. Ons tijdschrift

het Vierde Wereldblad werd daarom in een nieuwe lay-out gestoken, kleurrijker en met grotere foto's. De website werd up-to-date gehouden. In 2016 willen we onze website vernieuwen om een groter doelpubliek te bereiken.

We maakten een facebookpagina voor de volksuniversiteit aan en publiceerden de brochure "Samen op weg gaan geeft vertrouwen". Hiermee willen we een bijdrage leveren tot een positieve dialoog tussen hulpverleners en mensen die in armoede leven.

In 2015 zetten we in op de campagne "Strootjes in het Zand", waarbij we in rechtstreekse dialoog gegaan zijn met de aanwezigen over armoede en armoedebestrijding. Op 4 verschillende plaatsen in 3 provincies ging een avond of dag rond dit boek door. Telkens werd duidelijk hoe extreme armoede en uitsluiting in Tanzania of hier in België dezelfde kenmerken vertonen. We zoomden ook in op een waardige aanpak van die problemen.

In het kader van 17 oktober werkten we lokaal op de plaatsen waar we actief zijn samen met andere partners. Ook bij de opstart van een wijkgezondheidscentrum waren we te Oostende en Willebroek nauw betrokken en werkten we samen met andere partners.

We boden ook een jongere de kans om via een beroepsinlevingsovereenkomst op een intensieve manier een engagement binnen ATD te ontdekken.

Strategisch doel 3: Organiseren en ondersteunen van actief burgerschap door uitbouw van een beweging van actieve leden en solidaire sympathisanten.

Onze medestandersgroepen voorzagen tijd om zichzelf via onder andere teksten te vormen. We organiseerden twee kennisvoormiddagen. Daarnaast publiceerden we de brochure voor het grote publiek "Samen op weg geeft vertrouwen". Deze werd via een intens proces geschreven samen met mensen in armoede en medestanders die ervaring hebben binnen de hulpverlening. Voorafgaand aan dit proces, gingen 4 volksuniversiteiten rond hulpverlening door. De kennis, die tijdens de voorbereidingen en de volksuniversiteiten zelf naar boven kwam, vormde het basismateriaal waarop de hierboven bestaande ad-hoc groep verder werkte.

Ook dit jaar boden we terug kansen aan onze leden om medeverantwoordelijkheid te dragen. Alle groepen kregen de kans om na te denken over de verantwoordelijkheid van het nationaal team. Er was tevens een planningsdag rond de volksuniversiteit. Bijzonder was dat de groep van Ronse heel veel inspraak had bij het onthalen van de groep van Willebroek.

Strategisch doel 4: Opzetten van een maatschappelijke dialoog rond armoede en sociale uitsluiting

De volksuniversiteiten van de vierde wereld zijn een plek waar mensen in grote armoede in alle vrijheid en over de lokale grenzen heen van gedachten kunnen wisselen, in dialoog kunnen gaan met anderen in de samenleving en zich verbonden kunnen weten op nationaal en internationaal vlak. In 2015 schreven we de verslagen van de Volksuniversiteit met mensen met armoede-ervaring.

Net zoals de voorbije jaren, werkten we samen met andere partners, o.a. voor 17 oktober.

Op Vlaams niveau namen we deel aan de voorbereiding van de conferentie van het jonge kind. We waren ook aanwezig bij de overlegmomenten rond dakloosheid en het referentie-adres die door het Vlaams Netwerk georganiseerd werden. Deze engagementen worden in 2016 verder gezet.

Strategisch doel 5: Doorgeven van en deelnemen aan brede nationale en internationale stroming van inzet en verzet tegen grote armoede

Enkele militanten namen deel aan internationale ontmoetingen. We hebben een jongere gestimuleerd om over de grenzen heen aan ontmoetingen deel te nemen. Verder kwam de Algemene Delegatie van ATD Vierde Wereld op bezoek bij enkele van onze groepen en partnergroepen. Zo werd lokale strijd in een wereldwijd engagement geplaatst. Een lid van het International 17 October committee nam deel aan de inhuldiging van de steen in Leuven. Door een goed contact met het organiserend Leuvens Collectief tegen Armoede, zorgden we er ook voor dat tijdens het voorafgaand weekprogramma het gebeuren in een internationale context geplaatst werd, door b.v. een videoboodschap uit de Filippijnen te tonen.

Deze uitwisselingen lieten toe dat zowel de eigen leden als de andere bezochte projecten zich konden plaatsen in een internationale context en zich erkend en gewaardeerd voelden.

4. Jaarplan en begroting 2016

4.1. Begroting 2016

BEGROTING ATD VIERDE WERELD VLAANDEREN VZW	2016
KOSTEN	
Diensten en diverse goederen	40000
Personeelskosten	121000
Taksen en diverse kosten	0
Financiële kosten	0
Totaal kosten	161000
OPBRENGSTEN	
Giften-lidmaatschap-legaten	94000
Verdeling giften ATD België	
Subsidies (VG) (waarvan subsidie als bovenlokale vzw)	66000
Recuperatie diverse kosten	1000
Netto resultaten (verlies)	161000

4.2. Jaarplan en strategische doelen 2016: operationele doelstellingen en concrete activiteiten

SD 1: De armsten bereiken, kennen, verenigen en samen met hen partnerschappen opbouwen met de samenleving.

Bereiken :

1.1. OD: ATD Vierde Wereld stelt permanente medewerkers vrij en steunt vrijwilligers om mensen in grote armoede regelmatig en buiten directe hulpverlening te ontmoeten. Zowel lokaal als bovenlokaal ontmoeten we mensen die nog niet deelnemen.

We organiseren in Hasselt en Brussel juridische permanentie. Hier komen mensen naartoe om juridische ondersteuning te vragen en om geholpen te worden met hun administratie. Nadien is er niet noodzakelijk nog contact.

Een stafmedewerker gaat wekelijks met een militant in Brussel naar plaatsen waar mensen in armoede leven: onthaalcentra voor daklozen, buurthuizen in de armste wijken van Brussel.

Het is moeilijk om binnen een Brusselse hoofdstedelijke context te spreken over Vlaamse deelnemers. Collega's van het Huis der Kennis verzorgen te Brussel een creatief atelier in cafés en Nativitas. We gaan ook af en toe mee.

Via het project "de leentuinen" te Willebroek ontmoeten we mensen die we nog niet kenden.

Een stafmedewerker brengt in Ronse veel tijd op straat door. Hij neemt zijn middagmaal in Poverello.

In Oostende ondersteunen we een militant die ex-dakloos is om zijn nabijheid met daklozen vol te houden. We werken samen met Kwiedam, een inloophuis van het CAW.

In samenwerking met ATD Jeunesse en ATD Quart Monde Wallonie-Bruxelles onderzoeken we waar in Brussel heel arme gezinnen leven. In september willen we starten met nieuwe straatbibliotheek waar we met ATD Vlaanderen aanwezig zullen zijn.

Beoogd resultaat: We bereiken minimum 25 personen waarvan minimum 4 in elke provincie. Via rapportering kunnen we bijhouden hoeveel mensen we ontmoeten en hoeveel nieuwe contacten we uitbouwen. Via de juridische permanentie, de Papiermolen te Hasselt, en de juridische permanentie in Brussel nabij het Centraal Station bereiken we jaarlijks 20 mensen.

Kwaliteitsbeleid: Met het Vlaams overleg bekijken we minstens 2x/jaar hoe en of we nieuwe mensen bereiken. Hier neemt een militant aan deel.

Verenigen:

1.2. OD: We nodigen de bereikte personen/gezinnen uit om deel te nemen aan ontmoetingsmomenten. We geven voorrang aan de personen die het langst en op de meeste levensdomeinen door armoede en uitsluiting getroffen zijn.

Beoogd resultaat: Er zijn minimaal 3 laagdrempelige en feestelijke gezinsbijeenkomsten, -uitstappen, zomerweken of ontspannen ontmoetingen tussen verschillende groepen.

1.3. OD: We nodigen de bereikte personen/gezinnen uit om deel te nemen bij het thematisch werken.

We nodigen mensen uit om naar de lokale volksuniversiteit te komen. We bereiden, indien nodig, de bijeenkomst eerst thuis voor.

In het kader van de regionale VU in Oostende gaan we naar nachtopvang Imagine en we hebben contacten met themagroepen binnen het OCMW.

Beoogd resultaat: Minstens 40 mensen gaan in op deze uitnodiging.

Djynamo:

Djynamo is een jongerenorganisatie die deel uitmaakt van ATD Vierde Wereld. In het Europees jaar van Verzet tegen armoede bracht de Europese tak van ATD Vierde Wereld jongeren met uiteenlopende achtergronden bijeen. Tijdens verschillende ontmoetingen schreven zij een manifest: wat vinden jongeren belangrijk om een solidair Europa uit te bouwen. Nadien waren er zowel op Vlaams en nationaal niveau en in Nederland diverse ontmoetingen voor deze jongeren. Zij zoeken hoe ook zij acties kunnen opzetten/ondernemen om te strijden tegen armoede

1.4. OD: We geven de jongerenwerking Djynamo nieuwe impulsen.

We contacteren Gandalf, Pirliewiet en jeugdbewegingen om de Djynamo-werking bekend te maken. Zowel Gandalf als Pirliewiet organiseren vakanties voor jongeren/gezinnen in armoede. In samenwerking met Hogescholen lopen huiswerkprojecten bij gezinnen in armoede. We maken ook daar de Djynamo-werking bekend.

Er gaan twee ontmoetingen door die jongeren uit verschillende milieus samenbrengt. Er gaat een zomerkamp door in juli, waarbij jongeren uit Vlaanderen en Polen samenkomen in het Vierde Wereldhuis in Brussel. De jongeren werken onder meer aan een eetbare tuin, maar gaan ook op uitstap in België.

Beoogd resultaat: Minstens 8 jongeren met armoede-ervaring komen naar Djynamo bijeenkomsten.

Kwaliteitsbeleid: De jongeren die deelnemen aan deze beweging evalueren en plannen hun werking. Minstens 4 jongeren met armoede-ervaring nemen deel.

Interne Vorming: De volksuniversiteit evolueert naar een meer gezinsgericht gebeuren

1.5. OD: De volksuniversiteit evolueert zodat jonge gezinnen gemakkelijker kunnen deelnemen.

Iedere deelnemer en elke lokale groep krijgt voorbereidingsvragen. Een animatieteam bestaande uit een permanent werker, medestander en militant werken de animatie uit op basis van de ingestuurde voorbereidingen.

In 2016 wordt een volksuniversiteit regionaal georganiseerd. Dit betekent dat op minstens 2 plaatsen dezelfde volksuniversiteit doorgaat. Doordat in de regio's, waar deze volksuniversiteit doorgaat, de fysieke afstand minder groot is, laat dit aan een grotere groep mensen toe om deel te nemen. In deze volksuniversiteit dialogeren we rond betaalbaar wonen. We werken rond volgende thema's: wonen en vooroordelen. We vragen een gastspreker bij een project van Samenlevingsopbouw die rond wonen werkt.

Een Facebookpagina is operationeel.

Beoogd resultaat : We organiseren 4 volksuniversiteiten per jaar. De lokale groepen komen samen om die voor te bereiden in een of twee bijeenkomsten.

We bereiken minimum 5 mensen die nog niet eerder deelnamen. Minstens 3 gezinnen met kinderen nemen hieraan deel.

De volksuniversiteit van de Vierde Wereld bereikt doorheen het jaar minimaal 70 mensen, waarvan minimaal 50 mensen in armoede en minimaal 7 lokale groepen.

Minstens 15 medestanders nemen deel aan de volksuniversiteit die we bovenlokaal organiseren.

De gastspreker van de volksuniversiteit verruimt eveneens zijn kennis over het onderwerp met de ervaringskennis van mensen in armoede.

Bij het maken van het verslag zijn op jaarbasis minstens 10 mensen in armoede betrokken.

Kwaliteitsbeleid: Jaarlijks plannen we een evaluatie- en planningsdag rond deze actie. Hier nemen minstens 8 mensen in armoede aan deel. Speciale aandacht gaat naar het

bereiken van mensen die nog niet eerder deelnamen. Daarnaast bepalen we de thema's en plannen we het werkjaar.

We organiseren minstens 2 overlegmomenten met de groepsverantwoordelijken: medestanders en militanten. Tijdens die momenten blikken we terug op de dialoog en bekijken we hoe we de volgende volksuniversiteiten voorbereiden.

Dialoog en partnerschap creëren:

1.6. OD: Vanuit de volksuniversiteit zetten we dialoog op.

Methodiek: Na iedere volksuniversiteit schrijven we samen met de deelnemers een verslag. Dit plaatsen we op onze website en facebookpagina.

Tijdens de overlegmomenten van de volksuniversiteit bekijken we welke kennis/inhoud we aan derden doorgeven. We denken aan een artikel in een externe publicatie of een gesprek met een beleidsmaker.

Beoogd resultaat: Minstens 10 mensen in armoede zijn betrokken bij het schrijven van het verslag. Minstens eenmaal per jaar publiceren we extern een artikel.

Kwaliteitsbeleid: Tijdens de overlegmomenten van de volksuniversiteiten bekijken we welke kennis/inhoud die aan bod kwamen tijdens deze actie we aan derden doorgeven. Hierbij zijn op jaarbasis minstens 8 mensen in armoede betrokken.

1.7. OD: Lokaal en bovenlokaal nemen we actief deel aan overleggroepen en beleidsvorming.

In Brugge maakt de medestandersgroep de dialoog mogelijk tussen de plaatselijke verenigingen die werken rond armoede en de lokale welzijnsschakels en beleidsmakers of hulpverleners. Indien mogelijk doet ze dit in samenwerking met Samenlevingsopbouw. Andere lokale groepen nemen actief deel aan overleggroepen

inzake armoede en uitsluiting.

In samenwerking met Samenlevingsopbouw organiseert de Brugse medestandersgroep dialoogtafels rond sociale huisvesting.

De groepen van Ronse, Brugge, Willebroek en Oostende nemen deel aan overleggroepen inzake armoede en uitsluiting deel.

De Brugse medestandersgroep maakt deelname van lokale Welzijnsschakels en "Wieder" aan dialoogtafels mogelijk.

Leden van de medestandersgroep Brugge zitten in een werkgroep rond de armoedetoets.

Leden van Willebroek en Oostende zijn betrokken bij het project om een wijkgezondheidscentrum te openen.

We verspreiden de brochure "Samen op weg gaan geeft vertrouwen." We benaderen lokale groepen, hulpverleners en beleidsmakers om de brochure bekend te maken.

Kruisen van Kennis:

1.8. OD: Door de methodiek "kruising van kennis" reiken we concrete handvatten aan voor volwaardige participatie van mensen in armoede.

We organiseren één intensieve vormingscyclus voor minimum 10 personen omtrent "Kruising van Kennis". Dit stelt mensen in armoede beter in staat om hun ervaringen en kennis te delen, uit te wisselen met anderen (beroepskrachten, beleidsmakers). Dit versterkt medestanders in hun animatie- en ondersteuningsvaardigheden = interne vorming.

Eén cyclus "Kruising van Kennis" wordt ingericht voor leden van Welzijnsschakels. De doelstelling van deze cyclus is dat de partnerorganisatie handvatten aangereikt krijgt om binnen hun werking en ook extern de mensen met armoede-ervaring volwaardig te laten participeren = externe vorming.

Beoogde resultaten: We nodigen minimum 8 mensen in armoede uit en gaan met hen op weg om hun deelname mogelijk te maken. We streven ernaar dat minstens 4

mensen in armoede aan deze vorming deelnemen.

Kwaliteitsbeleid: Na een vormingscyclus met externen evalueren we met de deelnemers het proces. We bekijken verbeterpunten voor volgende vormingscycli.

SD 2: Mensenrechtensvisie: de brede publieke opinie mobiliseren voor uitroeiing van grote armoede

Campagne waarheid of fabel:

2.1. OD: We spreken academici, wetenschappelijke instellingen en partnerorganisaties aan om samen de campagne "Waarheid of fabel" uit te bouwen.

In de volksuniversiteit denken we na en dialogeren we over vooroordelen (zie ook 1.5).

Verkennde ontmoetingen met partners, academici en communicatiedeskundigen.

Eind 2016 stellen we een stuurgroep voor de campagne "waarheid of fabel" samen. Minstens 2 mensen in armoede maken deel uit van deze stuurgroep.

Beoogd resultaat: Een partner en minstens 2 academici willen meewerken aan de campagne. Er is een stuurgroep voor de campagne waarin minstens 2 mensen in armoede deelnemen.

2.2. OD: Lokaal en bovenlokaal geven we kennis door om de campagne uit te bouwen.

Medestanders/lokale groepen geven vooroordelen/misvattingen door.

Beoogd resultaat: We krijgen minstens 5 goed vooroordelen/misvattingen door. Deze zijn met concrete feiten gestaafd.

Brede publieke opinie mobiliseren voor uitroeiing van armoede

2.3. OD: In ons tijdschrift, website, interne en externe publicaties stellen we leefsituaties en inspanningen van de armsten centraal.

In ons tijdschrift komt een vast artikel rond de leefsituaties van mensen in armoede. We besteden aandacht aan het feit dat mensen in armoede zich zelf actief verzetten tegen het geweld van de armoede en hierbij hun draagkracht maximaal gebruiken om hun waardigheid, vrijheid en zelfinitiatief te bewaren voor zichzelf, hun gezin en naaste omgeving. Daarnaast formuleren we opinies over armoedebestrijding.

Vanuit de inhoud van de volksuniversiteit schrijven we een artikel voor het breed publiek.

Op de website plaatsen we een verslag van de volksuniversiteit.

Lokale groepen organiseren leesgroepen.

Beoogde resultaten: Jaarlijks organiseren we in elke provincie minimum 4 info of vormingsactiviteiten voor externen. Ons ledenblad bereikt minimum 7000 abonnees. Dit blad verschijnt 4x/jaar. Onze website wordt min. 37000 maal bezocht. Facebook heeft minstens 100 volgers.

SD 3. verder uitbouwen van een ledenbeweging, die deelneemt aan een brede nationale en internationale stroming van inzet en verzet tegen grote armoede

Ondersteuning leden

3.1. OD: ATD organiseert ontmoetingen, ondersteuning, dialoog en vorming die haar actieve leden helpt hun inzet tegen armoede vol te houden.

Leden van lokale groepen organiseren ontmoetingen. Ondersteuning van het secretariaat. Interne vormings- en ontmoetingsmomenten voor actieve leden.

Beoogd resultaat: Lokale groepen komen minimaal 8 keer/jaar in minimaal 4 provincies samen en rapporteren daarover.

Jaarlijks organiseren we naast de volksuniversiteit nog 2 interne vormingsmomenten voor onze leden. Minstens 6 mensen in armoede nemen hieraan deel.

Op individuele basis wordt jaarlijks de duurzame inzet van minstens 20 personen bovenlokaal ondersteund.

3.2. OD: Deelname mogelijk maken van actieve leden en partners aan ontmoetingen, vormingen, planning en campagnes die de internationale beweging federaal, Europees of wereldwijd organiseert.

Deelname aan een uitwisseling en een ontmoeting in het kader van een internationale ontmoeting rond het engagement.

Beoogd resultaat: Minstens 6 actieve leden van de beweging, onder wie 3 met armoede-ervaring, nemen deel aan een uitwisseling/ontmoeting in het kader van een internationale ontmoeting rond het engagement.

Vernieuwing

3.3. OD: We vernieuwen en verruimen onze medestanders en militanten.

3.4. OD: Jongere leden bieden we de kans om Europese ontmoetingen mee te maken.

We bieden jongeren mogelijkheden aan om ons te leren kennen: via vacatures voor concrete taken/projecten op databanken voor vrijwilligers zoals 11.11.11.be.

We bieden aan een jongere een beroepsinlevingsovereenkomst aan.

We organiseren een vormingsdag waarop Walter Van Wouwe zijn expertise rond eigentijds vrijwilligerswerk en het verjongen van vrijwilligers aan ons doorgeeft. Hij vernieuwde bij Damiaanactie het ledenbestand.

We gebruiken moderne communicatiemedia om een jonger publiek te bereiken.

We bieden de kans aan jongeren om mee te werken aan internationale ontmoetingen, vanuit haar of zijn talenten: dit kunnen vakantieweken zijn met arme gezinnen, seminars,...

Beoogd resultaat: Jaarlijks reageren minstens 5 nieuwe leden/jongeren positief op een vacature.

Een jongere neemt deel aan een internationaal project van ATD Vierde Wereld.

Minstens 2 jongeren in armoede nemen jaarlijks deel aan een internationale ontmoeting van Djynamo.

3.5. OD: Inspirerende acties en inzet uit andere landen geven we door in publicaties, de website en bijeenkomsten van de vereniging.

Internationaal beeldmateriaal stellen we in het Nederlands ter beschikking en promoten we.

In ons ledenblad komen artikels over inspirerende acties

We zoeken medestanders/vertalers.

De realiteit Vlaamse mensen die in armoede leven geven we ook door aan de internationale beweging.

Beoogd resultaat: Jaarlijks publiceren we minstens eenmaal een inspirerende actie in ons ledenblad.

17 oktober, werelddag van verzet tegen armoede.

3.6. OD: Op 17 oktober organiseert ATD Vierde Wereld zelf of samen met anderen jaarlijks evenementen in verschillende Vlaamse provincies.

In eerste instantie wordt gekeken om samen te werken met Samenlevingsopbouw, Welzijnsschakels of andere verenigingen waar armen het woord nemen. Hierbij stellen de leden expliciet de waardigheid, deelname, getuigenissen en betrokkenheid van mensen lokaal en wereldwijd in grote armoede centraal.

3.7. OD: ATD Vierde Wereld Vlaanderen neemt deel aan de jaarlijkse herdenking bij de gedenksteen voor het Europees Parlement te Brussel.

3.8. OD: Via de internationale website maakte ze de acties in het kader van 17 oktober, werelddag van verzet tegen armoede bekend. (<http://overcomingpoverty.org>)

Beoogd resultaat: Op minstens 5 plaatsen en in 4 verschillende provincies gaat er in het kader van de werelddag tegen armoede een actie door. We werken daaraan mee.

Minstens 2 leden nemen deel aan de jaarlijkse herdenking bij de gedenksteen voor het Europees Parlement te Brussel.

In Europees verband

3.9. OD: Actieve leden van ATD Vierde Wereld Vlaanderen nemen deel aan Europese ontmoetingen. ATD Vierde Wereld Vlaanderen stemt af met andere teams in Europa voor publicaties, vertalingen en ontmoetingen.

Door de taalverbondenheid ontmoeten ATD Vierde Wereld Nederland en Vlaanderen elkaar voor afstemming rond publicaties en vertalingen, en uitwisseling rond vorming en ontmoeting.

Europees ontmoeten teams van ATD Vierde Wereld elkaar, 2 tot 4 maal per jaar, voor

vorming en uitwisseling van realiteiten en tendensen van armoede in Europa. Hierbij hoort ook overleg, uitwisseling m.b.t. kennis, actie en inzet en de coördinatie van gezamenlijke publieke en politieke acties.

Actieve leden nemen deel aan de Europese ontmoetingen, Europese uitwisselings- en opvolgsmomenten van de gezamenlijke internationale planning.

Leden van de stuurgroep Volksuniversiteit nemen deel aan coördinatie- en vormingsmomenten van de Europese volkuniversiteiten van de Vierde Wereld. De stuurgroep overlegt regelmatig inhoudelijk en methodologisch met de zusterorganisaties in Wallonië en Nederland over de vernieuwde gezinsgerichte volksuniversiteitsdynamiek.

De mensen die instaan voor de vorming Krusing van Kennis dialogeren regelmatig met de internationale stuurgroep ervan en neemt deel aan door haar opgezette vormingen.

Beoogd resultaat: Minstens 4 actieve leden, onder wie 1 iemand met armoede-ervaring, nemen deel aan een Europese ontmoeting.

Europese Volksuniversiteit en opvolging Europees manifest.

3.10. OD: Leden van ATD Vierde Wereld Vlaanderen nemen deel aan bijeenkomsten die opvolgen wat er met de voorstellen uit het Europees manifest gebeurt. Van hieruit wordt actief meegewerkt aan een Europese Volksuniversiteit, aan een politieke boodschap en aan evenementen van ATD Vierde Wereld in het kader van de Europese verkiezingen van 2019.

We ondersteunen leden van ATD Vierde Wereld Vlaanderen om hieraan deel te nemen

We zorgen in samenwerking met het Europees team voor vertaling

Beoogd resultaat: Aan de bijeenkomsten rond het Europees manifest nemen jaarlijks minstens 2 mensen in armoede deel.

**"Waar mensen gedoemd zijn in
armoede te leven, worden de
Rechten van de Mens
geschonden.**

**Zich verenigen om die rechten
te doen eerbiedigen is een
heilige plicht."**

Joseph Wresinski